

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

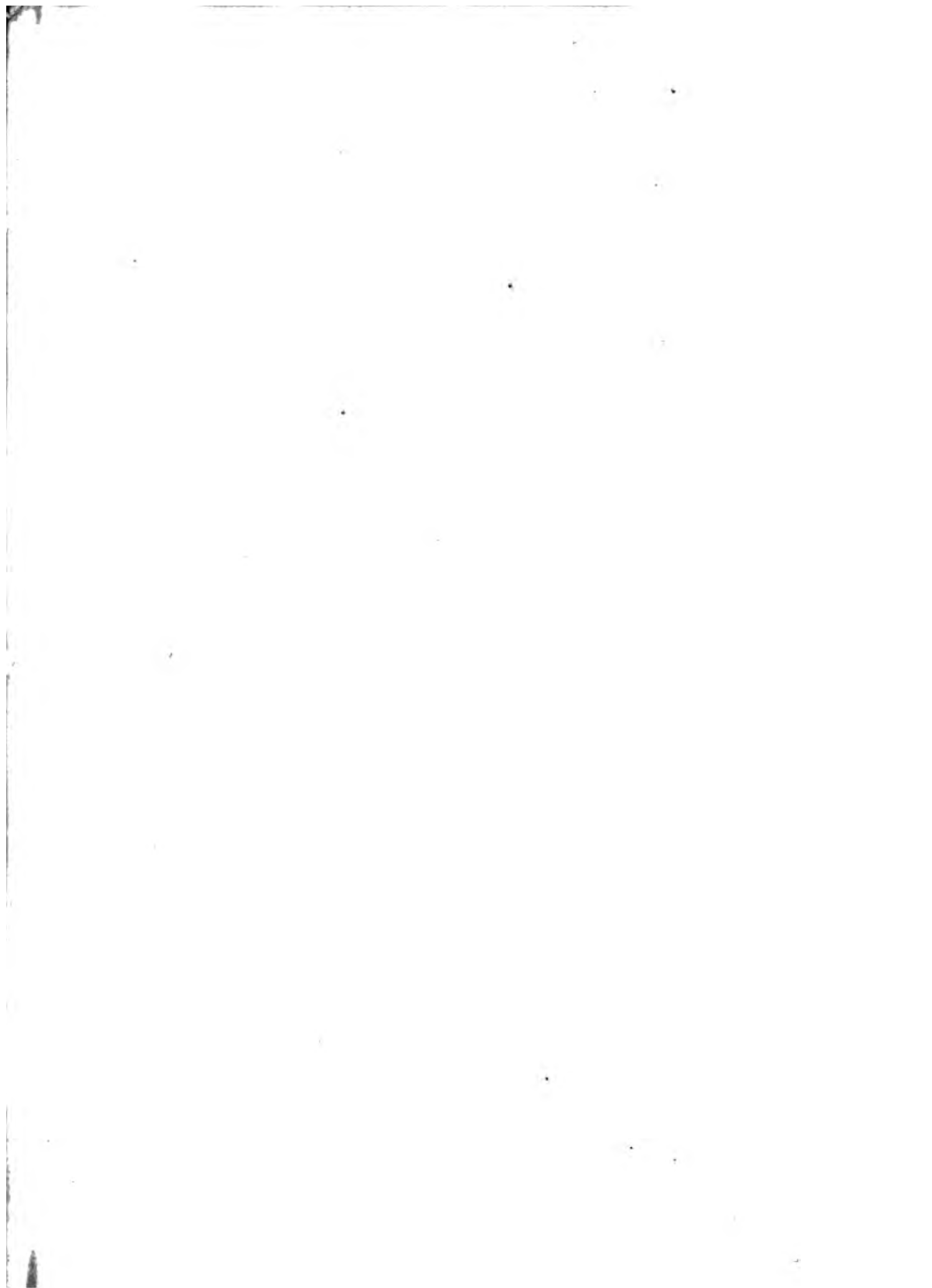
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

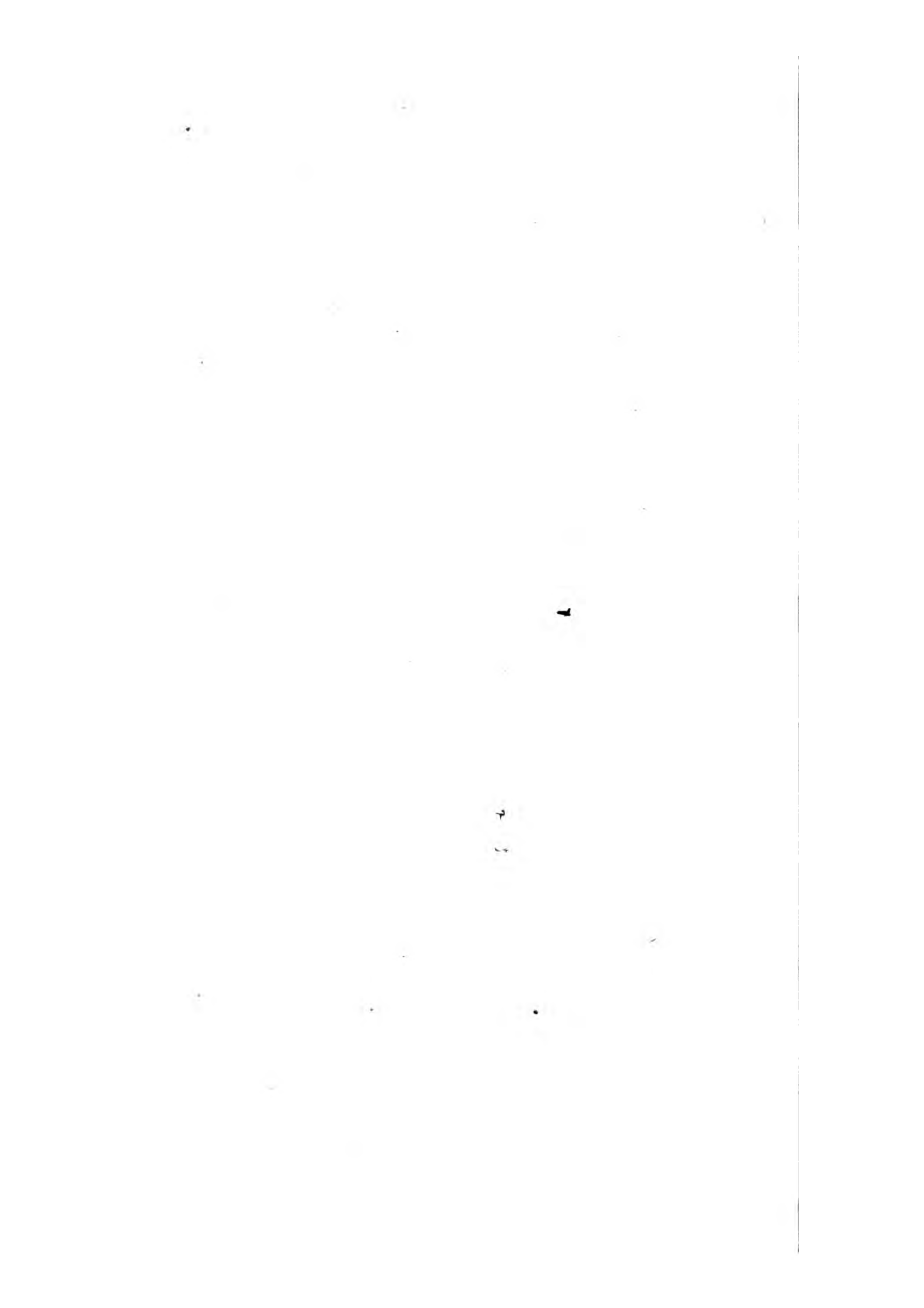
110. a.
46.

600099345-

EPIPHANII
LIBRORUM ADVERSUS HAERESSES
PROOEMIUM.

CUM PRAEFATIONE

G. DINDORFII.

LIPSIAE,
T. O. WEIGEL.
MDCCCLIX.

110. a. 46

110. 5. 22

P R A E F A T I O.

Epiphaniū Panarium sive adversus haereses libros Graece primum edidit Ioannes Hervagius, typographus Basileensis, a. 1544, adiectis scriptis minoribus (*Ἀγκυρωτῶ, Ἀνακεφαλαιώ-
σει, Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν*), opera usus Ioannis Oporini, qui, intercedente Philippo Melanchthone et Ioachimo Camerario, codicem horum librorum nactus erat ab Ioanne Langio, doctore Erfordiensis. Huius codicis volumen prius, quod Panarium usque ad p. 604 ed. Pet. continuit, quo post illa tempora pervenerit nescimus: alterum, quod Panarii partem reliquam et opera tria minora continet, hodie servatur in bibliotheca Academiae Ienensis, foliis constans bombycinis 168 formae maioris, quorum primo inscriptum est, haud dubie ipsius Langii manu, "*Ex bibliotheca Iohannis Langi Erphordani*". Codex nitide scriptus anno 1304, ut ex subscriptione Panarii fol. 120^b intelligitur, lectuque facillimus, quo Oporinus laudabili usus est diligentia, etsi, ut fit in opere longo, interdum ab codicis scriptura aberravit. Eodem libro ante Oporinum usus erat Ianus Cornarius, quum Epiphaniū opera in sermonem Latinum ab se conversa Basileae ederet a. 1543, correctis textus Graeci vitis non paucis: quae interpretatio aliquoties eodem seculo est repetita.

Proximus Oporino editor Dionysius Petavius fuit, qui Epiphaniae quae supra dicebam opera cum aliorum quorundam libellorum, partim Epiphaniae iniuria adscriptorum, appendice Parisiensi edidit a. 1622 duobus voluminibus, adiectis amplis Animadversionibus. Quae editio neque ipsa satis accurate est impressa et novis cum erroribus typhothetarum plurimis Lipsiae repetita a. 1682. Petavius quae vel ex recentibus quibusdam libris Parisiis ab se inspectis vel ex coniectura emendavit exigui sunt momenti. Aliquanto utiliora fuerunt quae ab Andrea Schotto acceperat Panarii codicis Vaticani excerpta, etsi hic quoque liber multo inferior est Veneto Marciano 125 Panarii partis prioris (usque ad p. 604 ed. Petav.), omnium qui adhuc innotuerunt Epiphaniae codicum et antiquissimo et praestantissimo: de quo nunc mihi est dicendum.

Codex igitur Marcianus scriptus est in membranis formae maioris, foliis 394 bipertitis, ab Ioanne presbytero, anno aerae nostrae 1057, ut ex subscriptione intelligitur, *ἔγγραφή χειρὸς Ἰωάννου πρεσβυτέρου ἐν ἔτει 595ξ' ἰνδ. ι'*, manu eleganti, quam ex specimine cognoscere licet quod Zanettus in Catalogo proposuit p. V, etsi non sine multis erroribus in accentibus ponendis aliisque rebus orthographicis, qui ab hoc librario non magis quam aliis quibusvis aevi scribis vitari poterant et haud dubie partim ex codice quem describendum acceperat propagati sunt. Verum haec levia sunt nihilque detrahunt auctoritati codicis, cuius unius ope innumera textus vulgati vitia emendari poterunt, quae inferiorum temporum codicibus, quolibet editores sunt usi, vel librariorum negligentia illata sunt vel interpolatorum temeritate, quae in hoc quoque scriptorum genere non minus licenter quam in scriptorum classicorum libris est grassata. Praestat autem liber Marcianus ceteris omnibus non solum vocabulis singulis saepe emendate scriptis vel sententiis integris rectius conformatis, sed etiam, quae praecipua eius laus est, servatis plurimis quae in aliis libris omnibus

exciderunt, praesertim ubi idem vocabulum bis intra breve intervallum lectum librariorum recentiorum oculos fefellit, veluti, ut primo ampliore huius generis exemplo utar, p. 21 D. ubi nunc haec leguntur, *τριχῶς γὰρ ἀριθμήσαντος τοῦ ἁγίου Ματθαίου τὰς γενεάς, ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ ἄχρι τοῦ Δαβὶδ φήσαντος γενεὰς δεκατέσσαρας, οἱ δύο ἀνώτεροι ἀριθμοὶ σαφεῖς εὐρίσκονται, μηδεμίαν ἔλλειψιν ἀριθμοῦ περιέχοντες. ἕως γὰρ τοῦ Ἰερονίου περιέχουσι τοὺς χρόνους. ὁ δὲ τρίτος ἀριθμὸς οὐκέτι δεκατεσσάρων γενεῶν εὐρίσκεται κατὰ διαδοχὴν ὀνομάτων τὸ πλήρωμα ἔχων*, quae defecta esse pridem intelligi potuisset collata p. 1081 C. Sententiam omni ex parte integram servavit codex Venetus, *τριχῶς γὰρ ἀριθμήσαντος τοῦ ἁγίου Ματθαίου τὰς γενεάς, ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ μέχρι τοῦ Δαβὶδ φήσαντος γενεάς δεκατέσσαρας, καὶ ἀπὸ τοῦ Δαβὶδ ἕως τῆς αἰχμαλωσίας γενεάς δεκατέσσαρας, καὶ ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεάς δεκατέσσαρας, οἱ δύο ἀνώτεροι ἀριθμοὶ — et quae sequuntur usque ad ἔχων τὸ πλήρωμα* (nam hoc ordine verba collocata sunt). Manifestum est librarium recentiore a primo δεκατέσσαρας ad tertium aberrasse. Simili errore p. 391 A factum est ut nunc legatur, *τὰ μὲν πρῶτα, οἷα δὴ ἀπὸ Ἑλλήνων παιδείας ὑπάρχων, συνακμάζει (Τατιανὸς) Ἰουστίνῳ τῷ φιλοσόφῳ. Optime codex Venetus οἷα δὴ ἀπὸ Ἑλλήνων ὀρμώμενος καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείας ὑπάρχων. Qui frequens verbi ὀρμᾶσθαι usus apud Epiphanium est. Quanquam Venetus codex ipse quoque non liber est huiusmodi peccatis, velut p. 3 D, ubi post προειρημένων omittit verba ἐρπετῶν μοχθηρίας, οὕτω καὶ ἡμῖν τὸ πόνημα διὰ τῆς τῶν προειρημένων, aut p. 38 D, ubi post ποιῆσαι librarius omisit οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρπὸς ἀγαθοῦς ποιῆσαι.*

Sed ut ampliore specimine cognoscatur codicem Marcianum ita praestare ceteris ut eius unius auctoritate res plerumque confici possit operamque perditurum esse si quis futilem diver-

sae scripturae farraginem ex inferiorum temporum codicibus congerere suscipiat, Prooemium Panarii, etsi minus quam aliae operis partes corruptum, explicatius quam in brevibus ad opus integrum annotationibus fieri poterit hoc loco pertractabo, memorato interdum etiam codice Vindobonensi (127 in Supplementis Kollarii), qui etsi ipse quoque ex inferiore illo codicum genere est et ab librario scriptus orthographiae valde imperito, tamen nonnulla certe bona, etsi minutis in rebus, vel sibi propria vel cum Veneto communia habet. Ceterum quum maior huius Prooemii pars ab Epiphano in Epitome operis, quam *Ἀνακεφαλαίωσιν* inscripsit, iisdem verbis sit repetita, nonnulla etiam in Ancorato legantur ante Panarium scripto, hos quoque libros comparavi, ex quibus multa pridem emendari et suppleri potuissent, quibus nunc partim codicis Veneti auctoritas accedit.

Nomina Haereticorum, in quibus exponendis hoc Prooemium prope totum versatur, partim iam ab scriptoribus Epiphano antiquioribus memorantur, partim posterioribus, et Graecis et Latinis, qui excerpta sua alii ex integro Epiphanii opere alii ex *Ἀνακεφαλαίωσει* compilarunt, non sine multa in nominibus plurimis, in quibus scribendis ne ipse quidem Epiphanius ubique sibi constitit, diversitate, quam librarii novis erroribus plurimis auxerunt: de quibus multa collecta sunt ab Cotelerio in annotationibus ad Ioannis Damasceni Excerpta in Monumentis Ecclesiae Graecae vol. I. p. 758 sqq. et ab aliis post Cotelerium. Qualia ego plerumque non tetigi nisi ubi aliquis eorum usus esset ad Epiphanii codicum scripturas corrigendas. Alii in nominibus et hominum et locorum scribendis errores plurimi, qui in Epiphanii operibus reperiuntur, etsi maxima ex parte ab librariis sint commisi, tamen interdum non liquet utrum librarii recentiores peccaverint an Epiphano ipsi fraudem fecerit corrupta antiquiorum librorum scriptura. In quo genere nihil vidi magis ridiculum quam Socratem *Elbagli* filium in Panario p.

1087 A. *Σωκράτης ὁ τοῦ Ἐλβάγλου, ἢ Σωφρονίσκου, καὶ Φαιναρέτης τῆς μαίας*, ubi Petavius “*barbara vox*” inquit, annotato in margine ex codice Parisino *ἐλμάγλου*, quod specie diversum, reapse idem est. Nam quod nunc legitur *Ἐλβάγλου*, errore legitur Oporini, qui quod in codice Ienensi satis clāre scriptum est *ἐλμάγλου* pro *ἐλβάγλου* accepit, literarum β et μ similitudine deceptus. Recte legerat Cornarius, qui *Elmagli* nomen posuit in interpretatione Latina p. 522. Manifestum est *ἐλμάγλου* ex *ἐρμογλύφου* esse detortum, de quo L. Dindorfius monuit in Thesauro vol. 2. p. 137. Nam Sophroniscum *ἐρμογλύφου*, vel ut alii dixerunt *λιθοξόου* sive *λιθοουργόν*, fuisse plurium scriptorum testimoniis constat. Ex quo tamen non sequitur Epiphanium scripsisse *ὁ τοῦ ἐρμογλύφου Σωφρονίσκου*, quum usitato potius ordine verborum scripturus fuisse videatur *ὁ Σωφρονίσκου τοῦ ἐρμογλύφου*, ut *Φαιναρέτης τῆς μαίας*, non *τῆς μαίας Φαιναρέτης* dixit.

Siglis librorum in annotationibus infra positis utar duabus, V, quae codicem Venetum, et B, quae editionem Basileensem significat, quae codicis instar est. Petavii editionis cum ea consensum omisi, annotavi dissensum, ubi Petavius scripturam vitiosam emendasset, quod in hoc Prooemio vix usquam fecit, licet non pauca vel ex *Ἀνακεφαλαιώσει* corrigere et supplere potuisset, si uti ea scivisset.

Pag. I.

1. *γραφεῖσα*] *συγγραφεῖσα* Vindob.
2. *τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας*] *τῆς* om. V, interpunctione post *διοκλητιανοῦ* posita, *βασιλείας* vero cum proximis verbis coniuncto: quod ipsum quoque dici poterat, sed minus probabile est. Annus 92 Diocletiani dicitur, usu genitivi ne ab veteribus quidem scriptoribus classicis alieno, annus 92 *post* Diocletianum, ut in Ancorato p. 64 A. *τὸ ἔτος τοῦτό ἐστιν*

ἐνενηκοστὸν Διοκλητιανοῦ, Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος ἰ',
 Γρατιανοῦ δὲ ἔτος ς'. et ibidem p. 123 B. ἐν τῷ ἐνενηκοστῷ
 ἔτει Διοκλητιανοῦ τοῦ τυράννου. quod addito ἀπό dixit scri-
 ptor Argumenti Ancorati p. 1 B. ἐπράχθη δὲ ταῦτα ἐν ἔτει ἐνε-
 νηκοστῷ μὲν ἀπὸ Διοκλητιανοῦ, Οὐάλεντος δὲ δεκάτῳ, Γρα-
 τιανοῦ δὲ ἕκτῳ. Ceterum Acacius et Paulus si accuratius loqui
 voluissent, annum nonagesimum primum nominare debuissent: de
 quo monuit Clintonus in Fastis Romanis vol. I. p. 487 "As the
 9th of Gratian commenced Aug. 24 A. D. 375 and the 92nd
 of Diocletian Sept. 17, we may read ἐνενηκοστῷ πρώτῳ".
 Satis prompte autem Epiphanius Acacii Paulique precibus ut
 haereticorum commenta exponeret et refutaret respondit. Nam
 proximo post hanc epistolam anno plus quam dimidiam ampli
 operis partem absolutam habuit, ut apparet ex Haer. 66 p. 638 A.
 ἕως τοῦ παρόντος, τουτέστιν Οὐάλεντος μὲν ἔτους ιγ', Γρα-
 τιανοῦ δὲ ἔτους θ', Οὐαλεντινιανοῦ δὲ νεωτέρου ἔτους α'.
 Quod non mirandum, quum magnam operis partem iam ante
 illorum epistolam perscriptam habuisse videatur, ut ex initio
 operis intelligitur p. 2 C. ubi Valentiniani et Valentis annum
 undecimum, Gratiani septimum agi scribit, et ex Ancorato, duo-
 bus annis ante scripto, colligi potest, in quo non pauca iisdem
 quibus in hoc opere verbis perscripta reperiuntur, quemadmo-
 dum longo tempore post nonnullis indidem sumtis usus est in
 libro περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν, scripto Arcadio et Rufino
 Coss. (qui anno 392 magistratum gesserunt), ut apparet ex
 p. 177 A.

4. Παλαιστινὸν] Scribebatur Παλαιστηνὸν, quod mutavi
 ex V. Sic Παλαιστηνῶν γῆ apud Epiphanium ipsum scriptum
 p. 704 A, licet in Ancorato p. 118 B legatur ἐπῆλθεν τῇ Παλαι-
 στίνων ὕστερον γῆ, et alibi non raro apud eum Παλαιστίνη re-
 periat, non Παλαιστηνή. Est enim haec perpetua apud scri-
 ptores plurimos codicum discrepantia, quae quam antiqua sit ex
 Arcadii excerptis ex Herodiani καθολικῆ προσφῶδία cognoscitur,
 qui Παλαιστηνή oxytonum inter nomina in ῆνῆ terminata me-
 morat p. 111, 20 et cum similibus Καμίασσηνή et Μελιτηνή com-
 ponit. Aliud quid placuit recentioribus quibusdam grammaticis,
 quos secutus Pseudo-Herodianus in Epimerismis p. 226. Πα-
 λαιστίνη per ῖ, adiectivum vero Παλαιστηνός per ῆ scriben-

dum esse praecepit, unde in Suidae glossa, etsi non scripta ab ipso, sed e Lexico aliquo *σχεδουγραφικῶ* illata, *Παλαιστηνός*: *Παλαιστίνος* δέ, recte Bernhardus correxit *Παλαιστίνη* δέ, nisi quod inverso potius ordine scribendum erat *Παλαιστίνη*, *Παλαιστηνός* δέ. De quo discrimine nihil compertum habuit Herodianus. Duae igitur nominis formae fuerunt, altera *Παλαιστηνή* cum gentilicio *Παλαιστηνός*, altera *Παλαιστίνη* et *Παλαιστίνος*, vitiosumque est oxytonum in *ίνος*, iam in libris Herodoti repertum (3, 5), *Σύρων τῶν Παλαιστινῶν καλευμένων*, quod aut *Παλαιστηνῶν* scribendum erat, aut *Παλαιστίνων*, ut *Παλαιστῖνοι* saepe apud Iosephum, etsi non constanter, in libris legitur: cuius in verbis ab Suida excerptis s. v. *Ἀποσημήνασθαι* codex Paris. optimus *Παλαιστινῶν* praebet pro *Παλαιστίνων*, quod est in ceteris. Nihilominus intactum reliqui codicis Veneti accentum *Παλαιστινόν*, quum inferiorum temporum scriptores eodem in errore versati esse possint quo Choeroboscus, qui in Epimerismis in Psalmos p. 165, 24 ab adiectivis oxytonis in *ήνος* exemta esse voluit quae per *ι* scribantur *Ἐδεσσινός*, *Ἀμασινός*, *Ἀδραμυτινός*, *Μελιτινός*, non animadvertens haec omnia librariorum veterum errore in *ίνος* esse terminata pro *ήνος*. Solo accentu peccatur in *Ταραντινός* apud Epiphanium p. 3 C, ubi codex Venetus *Ταραντίνος*, et passim apud alios scriptores.

6. *περιοικίδι*] Legebatur *περιοικία*, quo substantivo nemo usus est. Tanto frequentius *παροιμία* est, de quo multa collegit Suicerus in Thesouro Ecclesiastico. Hoc tamen loco *περιοικίδι* potius scribendum erat ex Argumento Ancorati p. 1 A. *Ἐπιφάνιος ἀπὸ Ἐλευθεροπόλεως μὲν ὠρμᾶτο τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, ἔνθα καὶ πατὴρ γέγονε μοναστῶν, τὴν δὲ πρώτην ἄσκησιν εἰς Αἴγυπτον ἀναχωρήσας καὶ διατελέσας ἕως ἐπανόδου ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐλευθεροπολιτῶν περιοικίδα* etc. et Vita Epiphanii p. 318 A. *Ἐπιφάνιος γένος μὲν ἦν Φοινίκων τῆς περιοικίδος Ἐλευθεροπόλεως*, et Menologio mensis Maii (12): *οὗτος ὁ μέγας καὶ θαυμαστός Ἐπιφάνιος χώρας γέγονε Φοινίκης ἐκ περιοικίδος Ἐλευθεροπόλεως*. Ad quae accedunt ipsius Epiphanii exempla, p. 120 C *τὰ αὐτῶν μοναστήρια ἐν τῇ κατὰ τὴν Μαρίαν λίμνῃν ἱστορῶν περιοικίδι*. p. 326 B *περιοικίδος τῆς Σαλα-*

μινίων. Ceterum similiter *περιοικίδας* apud Strabonem 6. p. 258 in libris nonnullis in *περιοικίας* corruptum.

ἐπίσκοπον] Episcopus factus est Epiphanius A. C. 367 sedemque episcopalem per annos tenuit sex et triginta, ut testatur Palladius dial. de Chrysost. p. 60 A. Ἐπιφάνιον τὸν μακάριον τὸν Κωνσταντίας τῆς Κύπρου ἐπίσκοπον τριάκοντα ἕξ ἔτη ἄρξαντα τῆς ἐκκλησίας. Mortuus autem est anno 402 exeunte vel 403 ineunte: v. Clinton. Fast. Rom. vol. 1. p. 555.

7. νῶν V. νυνὶ B. Atticum iota *δεικτικὸν* etiam apud Epiphanium passim reperitur, etsi exemplis propter librorum dissensum partim incertis. Sic p. 12 B. vulgo *τουτὶ τὸ δόγμα* et infra p. 11, 31 *ταυτησί*, ubi codex Venetus *τοῦτο* et, quod etiam in Anac. est, *ταύτης*.

Κωνσταντίας V. Κωνσταντίας B. Quae perpetua est in huius aliarumque eiusdem nominis urbium scriptura codicum fluctuatio, sed ut *Κωνσταντία* frequentius sit quam *Κωνσταντεία*. Quamobrem *Κωνσταντίας* praetuli, commendatum etiam adiectivo gentilicio *Κωνσταντίας*, quo utitur Epiphanius vol. 2. p. 178 B. *Σαλαμῖνοι εἴτ' οὖν Κωνσταντίοι*, pro quo *Κωνσταντιαῖος* imperite formato usus est vol. 1. p. 447 A. *Σαλαμῖνίους τοὺς καὶ Κωνσταντιαίους*, nisi hoc vitiose scriptum est pro *Κωνσταντίους*. Diphthongum diserte agnoscit Stephanus Byz. *Κωνσταντεία* (ut *Κώστας*, *Κωσταντίος* et alia omisso *ν* dicta sunt) ἢ νῶν ἐν Κύπρῳ *Σαλαμῖς*. γίνεται δὲ ἀπὸ τῆς *Κώσταντος γενικῆς*, ὡς *Μαρώνεια* ἀπὸ τῆς *Μάρωνος*, καὶ *Καύκωνος Καυκώνεια*. — τὸ ἐθνικὸν *Κωνσταντιάτης* (*Κωνσταντειάτης* Meinekios). εὔρηται καὶ διὰ τοῦ ν. Sed in ore vulgi haud dubie *Κωνσταντία* praevaluit. Neque adiectivi *Κωνσταντιάτης* vel *Κωνσταντειάτης* exempla allata sunt: ut fictum ab Stephano videri possit, qui gentilicia plurima finxit solum analogiam secutus.

10. Χαλκίδος V. Καρχηδόνας B. quemadmodum *Χαλκηδών* vel *Καλχηδών* ab librariis in *Καρχηδών* corrumpi solent. Monasterium quoddam *Χαλκίδος* Syriae memorat Epiphanius vol. 1. p. 828 C. *ὀλίγα μοναστήρια, τάχα δὲ καὶ ἐν δυσὶ κώμαις ἐν τοῖς προειρημένοις μέρει κατα τὸ ἐξωτερῶ μέρος τῆς Χαλκίδος καὶ ἐπέκεινα Λαμασκοῦ*.

Βεροίας V. βερίας Vindob. Βερροίας B. Rectam nominis

scripturam esse *Βέρροια* ostendi in Thesaurο vol. 2. p. 226, etsi non dubium est quin inferiorum temporum scriptores etiam *Βέρροϊαν* dixerint.

15. ἡμῶν V. μου B.
24. ἄγγει] Sic ἀγχομένου dictum p. 2, 17.
25. ἔδει μὲν] Scribendum videtur ἔδει μὲν οὖν.
26. σοι δοθείσης V. δοθείσης σοι B.

Pag. 2.

1. ἐπειδὴ V. ἐπεὶ B.
2. τῆς παλαιπωρίας V. τῆς om. B.
5. στόματός σου V. σοῦ στόματος B.
10. ἡμῖν addidi ex V.
13. σωτήρ V. Χριστὸς B.
14. κηρύττειν scripsi pro κηρύσσειν, ut κηρύττει est supra p. 1, 23. Neque enim verisimile est κηρύσσειν et quod ex codicibus pro φυλάσσεσθαι recipiendum erat φυλάττεσθαι iuxta se posita fuisse.
- φυλάττεσθαι V et Vindob. φυλάσσεσθαι B.
18. τῆς om. Vindob.
31. τῶν ποθούντων V. τῶν σε ποθούντων B.

Pag. 3.

5. παρακαλοῦμεν] μὲν addit V.
10. * τὸν δοθέντα σοι θρόνον] Excidit verbum aliquod, velut σώζοις aut ἔχων.
12. Ἡ ἀντιγραφεῖσα] Intelligitur Ἐπιστολή, nisi, quod probabilius, pro ἡ scribendum Ἐπιστολή: quo restituto ἐπιστολή ἀντιγραφεῖσα idem est quod ἀντεπιστολή, quomodo inscribitur epistola Epiphaniī Ancorato praefixa vol. 2. p. 5, qua ad amicorum quorundam epistolas respondet.
20. ὑπόφασιν] Huius vocabuli exempla nulla sunt, nisi quod ὑποφάσις ὀφθαλμῶν Hippocrates eumque imitatus Arctaeus alio sensu dixerunt. Epiphanius etsi verbo ὑποφαίνειν saepe adiectivoque ὑποφαντινός vol. 2. p. 41 C. usus est, tamen ὑπόφασιν nusquam dixit, frequenter verò ὑπόθεσιν et πρόφασιν, quod huic quoque loco aptum foret.
22. χαρακτῆρι κεχρημένοι V. κεχρημένοι χαρακτῆρι B.

24. τὴν δύναμιν] Exspectes κατὰ δύναμιν, vel κατὰ τὴν δύναμιν, ut κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν p. 4, 24.

27. ὄντα] ὄντας V.

28. ἐφαρμοσάμενοι] ἐφαρμόσαι aptiore structura verborum in Anacephalaeosi p. 126 A.

ἀλεξήτῃρια — προκαταληπτικά] ἀλεξήτηριους — προκαταληπτικούς Anac.

Pag. 4.

1. Post ἐμπίπτειν in Anac. pergitur, πανάριον γάρ τι, ἤγουν κιβώτιον, ἰατρικὸν τῶν θηριοδότηων ἐρμηνεύσομεν, ὃ τι πέρ ἐστὶ τι βιβλίον διὰ τριῶν συγγραφῆν, ἔχον αἰρέσεις ὀγδοήκοντα. Nam quum Anacephalaeosis omisso epistolae initio ab ἐπειδὴ p. 3, 24 incipiat, hic nonnulla omitti debebant quae ad initium epistolae spectant.

3. καὶ θηριοδοθητικὸν om. V. Aptius in Anac. τῶν θηριοδοθήκτων. Adiectivum θηριοδοθητικός ex hoc uno loco cognitum.

4. αἰρέσεις] Fortasse συγγραφῆν ἔχον αἰρέσεις scribendum ex Anac. Nam omisso ἔχον exspectes ὃ περιέχει potius quam ὅπερ ἐστὶ.

εἰς θηρίων — αἰνίγματα] Recte, ut videtur, in Anac. εἰς θηρίων — αἰνίγματά εἰσι.

5 — 5,8. Cum his comparanda quae Epiphanius verbis similibus scripsit in Expositione fidei catholicae p. 1101 et 1102. αὕτη ἐστὶν ἡ πίστις, ἡ τῆς ἡμετέρας ζωῆς πραγματεία, τοῦτο τὸ ἔρεισμα τῆς ἀληθείας, αὕτη ἡ παρθένος Χριστοῦ καὶ περιστερὰ ἄκακος· αὕτη ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐλπίς καὶ ἡ βεβαίωσις τῆς ἀφθαρσίας. ἀλλὰ παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς τοὺς ἐντυγχάνοντας συγγνώμην τῇ ἐμῇ ταπεινότητι καὶ ἀσθενείᾳ τοῦ βραχυτάτου μου νοῦ, τοῦ ἀπὸ πολλοῦ τῶν αἰρέσεων τοῦ ἀποναρκήσαντος, καὶ ἀποσιχαίνοντος (sic corrigendum quod est in codice Ienensi ἀποσιγχνάνοντος, in ἀποσιγχνάνοντος mutatum in ed. Basil.; ἀποσιχχνάνοντος cod. Paris.), ὡς ἀποπτύοντος δίκην καὶ ναυτιῶντος, δι' ὧν ἦτοι ἀσστηρῶς πρὸς τινὰ φερόμενος ἠνέχθην διὰ ῥημάτων, ἢ καλέσας τινὰς ἀλιτηρίους, ἢ ἀγύρτας, ἢ πεπλανημένους, ἢ ἀπατεῶνας. διὰ γὰρ τὸν πολὺν πόνον τοῦ τοῦ, καίτοι γε

μη ἔχοντες ἔθος προχείρως ἐπισκόπτειν (corrigen-
dum ἐπι-κόπτειν: de quo dicetur ad p. 3, 29) τινὰς, ἀνάγκην ἐσχέκα-
μεν τοιοῦτοις αὐτοῖς διαθέσθαι τοῖς ῥήμασιν, ἵνα ἀποστρέ-
ψωμεν τὴν διάνοιαν τινῶν, μή πη νομίσωσιν ἡμᾶς διὰ τὸ
ἀφανδὸν (corrigere ἀναφανδὸν cum Petavio) μὴ δεδημοσιευ-
κέναι ἀποκαλύψαντας τὰ παρ' αὐτοῖς λεγόμενα, ἢ γινόμενα,
μέρος ἔχειν διανοίας συγκατατιθεμένης τῇ παρ' ἐκάστη τῶν
αἰρέσεων κακοδοξία. πεποτήμαι δὲ καὶ προοίμιον ἐν ὀλίγῳ
εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ συντάγματος, περὶ τούτων αὐτῶν προ-
ασφαλιζόμενος (sic corrigendum pro προσασφαλιζόμενος) καὶ
συγγνώμην αἰτῶν, ἵνα μή τις ἀδίαν (ἀδικίαν Petavio. Scri-
bendum ἀηδίαν) τινὰ εἰς ἡμᾶς ἐνσκήψη, ὡς ἠττωμένους νο-
μιζῶν καὶ ἐπὶ τὸ σκώπτειν ὀρμῶντας. ἐδείξαμεν δὲ ἐν τῷ
προομίῳ καὶ περὶ ποιῶν ἐμέλλομεν λέγειν αἰρέσεων, εἰς
πόσας τε βίβλους διειλόμεν τὴν πᾶσαν πραγματείαν, ἐν
ἐκάστῳ δὲ βιβλίῳ περὶ πόσων καὶ ποιῶν εἰρήκαμεν· ὡς
καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἐπιμνημονεύσας ὁμοίως ὑποδείκνυμι, εἰς
ὠφέλειαν πανταχόθεν τῶν ἐντυγγανόντων.

9. κατὰ τὴν διαδοχὴν] τὴν superscriptum in Vindob.
κατὰ διαδοχὴν saepe sine articulo dixit Epiphanius.

10. αἰρέσεων addidi ex V et Anac.

11. ὑπομνήσει] ὑπομνήμασι Anac.

•Χριστοῦ] τοῦ Χριστοῦ Anac.

13. εἰς] ὡς Anac. p. 127 A.

τῶν τὸν] τῶν om. V.

19. τῇ περὶ ἀληθείας ἀπολογία] τῇ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας
ὁμολογία Anac. ὑπὲρ pro περὶ est etiam in Vindob.

21—5, 8. Haec non sunt excerpta in Anacephalaeosi.

23. ἀπολογεῖσθαι, εἴ τι V. ἀπολογεῖσθαι εἰς ὃ εἴ τι B,
illato librarii errore εἰς ὃ, quod delendum esse etiam Peta-
vius vidit.

24. ἰδίαν V. ἀγίαν B.

28. παρακλήθητε ἴν' εἴ που] Ineptum est ἴν', haud du-
bie ex literis *in* factum, de vocabulo quod excidit relictis. Nam
sensus tale quid postulat, καὶ ἔτι παρακλήθητε μὴ μηνίειν
ἡμῖν εἴ που εὔροίτε — vel μὴ μηνίειν εἴ που εὔροίτε ἡμᾶς
— . Nam pronomen post εὔροίτε aut addi debebat aut ex ἡμῖν
antecedente intelligi.

29. ἐπικόπτειν] Legebatur ἐπισκήπτειν, vitio manifesto. In V est ἐπισκόπτειν. Quo indicio restitui ἐπικόπτειν, *gravius reprehendere, s. retundere*. Quod verbum et substantivum ἐπικόπτης librarii ubique fere in ἐπισκώπτειν et ἐπισκώπτης depravarunt, de quo dictum in Thesauro vol. 3. p. 1647. ἐπισκόπτειν a manu prima habuit etiam Vindob., in quo nunc ἐπισκείπτειν, quod nihil aliud est quam ἐπισκήπτειν. Nam litterae η, ι et ει in hoc codice saepissime permutantur. ἐπισκόπτειν autem ut in ἐπισκήπτειν mutaretur additum verbum ἢ ἐπισκωμματίζειν in caussa fuit, quod impedire videbatur quominus ἐπισκώπτειν scriberetur. Neque ego credo Epiphanium scripsisse ἐπισκώπτειν ἢ ἐπισκωμματίζειν, quae multo magis mira tautologia foret quam ἀψασθαι ἦτοι θυγεῖν p. 26 B. In verbis supra appositis, quae leguntur p. 1102 A. καίτοι γε μὴ ἔχοντες ἔθος προχείρως ἐπισκόπτειν τινάς, servatum est ἐπισκόπτειν in codice Ienensi et editione Basileensi, ab Petavio demum tacite in ἐπισκώπτειν mutatum. Sed hic quoque ἐπικόπτειν scribendum erat, nisi hic uno verbo ἐπισκώπτειν usus est Epiphanius pro duobus ἐπικόπτειν ἢ ἐπισκωμματίζειν, quae supra posuerat.

ἐπισκωμματίζειν] ἐπισκομματίζειν V. Verbum ex solo cognitum Epiphanio, qui eo iterum utitur vol. 1. p. 591 B. et adverbio ἐπισκωμματικῶς duobus aliis locis. Usitatius ἐπιτωθάζειν, quod legitur apud Epiphanium vol. 1. p. 627 D.

διὰ τε τὸν] Legebatur διὰ δὲ τόν. Aut delendum δὲ aut, quod ego feci, in τε mutandum, quae saepe permutantur. διὰ τοι in locis similibus scriptum notabimus ad p. 11, 13.

31. Addidi ἢ ante εἴ που.

Pag. 5.

3. δείξωμεν V. δείξομεν B. Eodem errore lin. 7 in Vindob. est ἀποδείξομεν et ἐκκλήνομεν (sic) pro ἀποδείξομεν et ἐκκλίνωμεν.

9. ἔστι τὰ ἐν ex Anac. restitui pro ἔστιν ἐν.

13. δὲ αἱ πᾶσαι] αἱ om. V et Anac.

14. πρώτη —] Notae hae numerorum usque ad ἑξηκοστή p. 8, 1 et πρώτη — τρίτη p. 10, 28 — p. 11, 12 non leguntur in Anacephalaeosi, neque ab Epiphanio scriptae, sed

ex margine codicis antiqui illatae videntur, incommode interruptis plus uno in loco verbis Epiphani, velut p. 5, 19. 7, 29 et 32 (ubi καὶ οἱ — ita positum est ut numeros non fuisse praefixos pateat).

19. φύσασαι] Sic etiam in Anac. p. 127 B. et in Ancorato p. 18 B. recentioris linguae vitio pro φῦσαι dictum, ut vicissim φῦναι et φύς pro φῦσαι et φύσας interdum dictum est. Infinitivus φῦναι legitur p. 46 D. 551 C., nisi φυῆναι suo aliorumque scriptorum recentiorum more scripsit, ut ἐφύησαν ἀνεφύη ἐπιφύεισας φύν, non ἔφυσαν ἀνέφυσ ἐπιφύσας φύν, legitur p. 130 C. 493 B. 422 B. 423 C. 51 B. et Anac. p. 138 D., Ancor. p. 95 C. et alibi. Ἐφύησαν est etiam infra p. 10, 27, ἔφυσαν scriptum in Anaceph.

ἔκτη Petavius pro ἔξ.

Πυθαγόρειοι] πυθαγόριοι V et Vindob.

20. Ἀριστοτέλην] ἀριστοτέλη V, ut Ἐπιφάνη p. 232 A et alia pauca huiusmodi.

21. Ἐπικούρειοι] ἐπικούριοι V.

22. Legebatur αἵρεσις, οὐσα. Sed οὐσα αἵρεσις ἢ Anac. Utrique praestat αἵρεσις ἢ οὐσα —, quod restitui. Vid. ad p. 8, 19.

23. Γοροθηνοὶ] Scribebatur Γοροθηνοί. In Anaceph. est Γοργοθηνοί, quod corruptum ex Γοροθηνοί, ut Γοροθηνώων est in Ancor. p. 18 B., quam formam apud Epiphanium tot aliis in locis praebet V ut ubique restituenda sit, quum praesertim etiam aliorum scriptorum auctoritate confirmetur.

Σεβουαῖοι] σαιβουαῖοι V.

24. Ἐσσηνοὶ — Δοσίθεοι] Inverso ordine Δοσίθεοι — Ἐσσηνοί Anac. p. 127 C, sed recto p. 129 A. Vulgatus quatuor sectarum Samaritanarum ordo est infra p. 8, 20. 14, 10, in Ancorato p. 18 B. et apud Ioannem Damascenum p. 282. 283 ed. Coteler. In ipso vero Epiphani operi p. 28—30 ita pertractantur ut Ἐσσηνοὶ decima, Σεβουαῖοι undecima, Γοροθηνοὶ duodecima, Δοσίθεοι decima tertia secta sint.

Δοσίθεοι] δωσίθεοι Vindob. a correctore, quam formam apud Epiphanium alibi plerumque praebet V, nec raro aliorum scriptorum codices: ut incertum sit utrum utri praetulerit Epiphanius. Nam utraque forma recte habet, ut in aliis nominibus

multis ab *διδόναι* derivatis. Nec de nomine auctoris huius sectae inter se consentiunt scriptores, quem alii *Δοσίθεον* (sive *Δωσίθεον*) fuisse perhibuerunt, alii *Δόσθην*, de quo Photius in excerptis ex Eulogio Bibl. p. 285, 32. *Δόσθην δέ τινα τοῦνομα ἢ Δοσίθεον ἀνεκήρουττον, Σαμαρείτην μὲν καὶ αὐτὸν τὸ γένος — Δοσθηνοὶ καλούμενοι.* et ibid. lin. 22. Et sic *Δοσθηνοὶ* apud Ioannem Damasc. p. 283.

27. *Μωυσεῖ*] Scribatur *Μωυσῆ*. Duplex huius nominis declinatio est, saepe ab librariis permixta, *Μωυσῆς Μωυσῆ Μωυσῆ Μωυσῆν Μωυσῆ*, cuius exempla plurima sunt apud LXX in Exodo et alios scriptores quosvis, altera *Μωυσῆς Μωυσέως Μωυσεῖ Μωυσέα* (vel *Μωυσῆν*, quae perinde habentur, ut *Ἡρακλέα Ἡρακλῆν* et similia) *Μωυσῆ*. Genitivo *Μωυσέως* qui usi sunt, eosdem dativum *Μωυσεῖ*, saepe servatum in libris, formasse verisimilius est quam *Μωυσῆ*. Quamobrem apud Epiphanium, qui saepe *Μωυσέως* dixit, *Μωυσεῖ* potius scribendum quam *Μωυσῆ*. Codicum quam incerta in hac re auctoritas sit claris cognitum est indicium. Sic quis credat veterem Exodi interpretem 34, 35. *Μωυσέως* scribere maluisse quam *Μωυσῆ*, quod et aliis in locis omnibus legitur servavitque codex Alexandrinus, qui contrario illi errore *Μωυσεῖ* pro *Μωυσῆ* praebet 5, 27.? Contra in Novi Testamenti libris constans est genitivi *Μωυσέως* usus et accusativi *Μωυσῆν*, nisi quod in Evang. Lucae 16, 29 *Μωυσέα* scriptum est, variant vero libri in dativo *Μωυσεῖ* et *Μωυσῆ*, quorum prius alteri esse praeferendum genitivus ostendit *Μωυσέως*, cuius nominativum *Μωυσεύς* vel *Μωυσεύς* grammatici quidam finxerunt, ut Choeroboscus in Epimerismis in Psalmos p. 189, 17. et Etym. M. p. 507, 9, ubi etiam *Μωυσῆς Μωυσοῦ* et *Μωυσῆς* (corrigere *Μωυσῆς*) *Μωυσέος*, *ὡς εὐσεβῆς εὐσεβέος*. Ad literam *v* quod attinet, scriptores alii *Μωυσῆς*, alii *Μωυσῆς* praetulerunt, plerique tamen *Μωυσῆς*, quod satis constanter apud LXX legitur et in Novi quoque Testamenti codicibus melioribus servatum est. Qua forma nominis non dubitandum quin Epiphanius quoque constanter usus sit, licet in libris uno alteroque loco *Μωυσῆς* scriptum reperitur.

28. *διὰ Δαβιδ*] *διὰ δὲ δαβιδ* V.

τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος scripsi ex p. 12, 24. Lege-

batur τοῦ καὶ βασιλεύσαντος. In Anac. τοῦ βασιλεύσαντος, omisso καί.

29. ἐκ τῆς τούτου φυλῆς — κληρωθεῖς] ἀπὸ τῆς τοῦ αὐτοῦ Ἰούδα φυλῆς τὸ τέλειον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὄνομα κεκληρωμένος p. 12, 25.

30. αὐτοῦ] αὐτοῦ τε νῦν Anac.

32. ἐκκαιδεκάτη scripsi pro ἑξκαιδεκάτη hic et p. 6, 23, ubi Vindob. ἐκκαιδεκάτη, κ in ξ ab correctore mutato: etsi non multum refert, quum numeri hi non sint ab Epiphanio scripti, ut supra dicebam, neque librorum ulla in hoc genere auctoritas sit. Nam numeros in libris antiquioribus plerumque solis literis expressos, ut hoc loco ις', librarii recentiores saepissime quae ipsorum temporibus usitatae erant formis expresserunt.

Pag. 6.

1. Ἡμεροβαπτιστῶν] ἡμεροβαπτισταί V. Hanc sectam proximasque tres eodem ordine memorat p. 15, 17 sqq., sed in opere ipso ita tractat ut post Ἡμεροβαπτιστής (17), sequantur Νασαραῖοι (18), Ὄσσαῖοι (19), Ἡρωδιανοί (20).

Ὄσσαίων] Hi Ὄσσηροὶ dicuntur infra p. 15, 20 et secundum vulgatam scripturam in opere ipso p. 39—44, ubi rectam scripturam Ὄσσαίων constanter praebet V. Alio modo erratum ibidem p. 43 C. ubi Ὄσσηγῶν nomen illatum est pro Ἐσσηγῶν, quod restituendum ex V, cuius scripturam planissime confirmant quae de Ἐσσηγοῖς, quod decimae sectae nomen est, exposuit Epiphanius p. 28 D.: quo spectant verba ἄνω προειρημένη p. 43 B.

2. Νασαραίων] Νασαραίων in Anac.: simplici σ infra p. 15, 24 et in opere ipso p. 38 non solum in textu, sed etiam in lemmate capitis, ubi nunc Ναζαραίων, sed V recte Νασαραίων.

5. ἐπεφάνη — παρουσία] Haec verbis pluribus insertis dilatata in Anac. p. 127 D. De incarnatione Christi agit Epiphanius p. 47 B, quod caput sic nunc inscriptum legitur, ἐνδημία Χριστοῦ καὶ ἑνσαρκος παρουσία καὶ ἀλήθεια πρόσωπον ἢ μία καὶ μόνη οὐσα τοῦ θεοῦ πίστις. Quae codex Vindob. in duo lemmata ductibus calligraphicis distincta dispescit, alterum ἐνδημία -- ἀλήθεια, alterum + πρόσωπον

ἡ μία — πίστις: †. Incaute Petavius πρόσωπον, in codice Parisino omissum, deleri voluit, verae ignarus scripturae, quam servavit V, ἐνδημία Χριστοῦ καὶ ἐνσάρκον παρουσίας καὶ ἀληθείας πρόσωπον, ἡ μία etc.

9. καὶ ὀρθοδόξου om. Anac.

10. περιεκλάσθησαν] Idem verbo ἐκκλασθῆναι expressit p. 1076 D. Χριστιανισμὸς, ἀφ' οὗ ἐξεκλάσθησαν ὡσπερ κλάδοι αἱ ἀφωρισμένοι αἵρεσεις.

11. ἀλλ' οὐχὶ V et Anac. ἀλλὰ οὐχὶ B.

13. Βασιλειδιανοὶ] βασιλιδιανοὶ V et Anac.

14. οἱ αὐτοὶ] οἱ αὐτοὶ δὲ Anac. p. 128 A. recte.

Φιβιονῖται Anac. et usitato in huiusmodi nominibus accentus vitio φιβιονῖται V. Φιβιονῖται B.

15—17. Σεκουνδιανοὶ — Βαρβηλίται] Sic infra quoque p. 8, 27. Turbata haec in Anac. Κουδδιανοὶ καλούμενοι καὶ Βορβοριανοὶ, παρ' ἄλλοις δὲ Σωκραῖται, παρ' ἑτέροις δὲ Ζαχαῖοι.

18. Κηρινθιανοὶ] κορινθιανοὶ V.

20. Οὐαλεντινιανοὶ] Legebatur Οὐαλεντῖνοι, consentiente Anac. hic et infra p. 8, 31. Mutavi ex V. Inter utramque scripturam apud Epiphanium et alios scriptores variatur. Auctor sectae quum Οὐαλεντῖνος fuerit, sectatores eius non solum Οὐαλεντινιανοὶ dici poterant, sed etiam Οὐαλεντῖνοι, de quo genere dicitur ad lin. 26. Neque improbable est plerosque breviorē praetulisse formam. Οὐαλεντῖνου σχολήν vocant Hippolytus in Refutatione Haeresium et Irenaeus.

συνάπτονται infra p. 8, 32 et Anac., quod restitui pro συνάπτεται.

21. Ἐπιφάνης recto accentu hic V, ut alibi apud Epiphanium aliosque. Scribebatur Ἐπιφανής. In Ἐπιφάνιος corruptum ab oscitante librario in Ancorato p. 18 C. et Anac. p. 128 A. et apud alios, velut Ioannem Damasc. p. 288, ubi vid. Cotelerii annotatio p. 768.

Ἰσίδωρος] ἡσίδωρος V.

26. Μαρκίωνες] Sic iterum infra p. 9, 4 consentiente Anac.: sed in Ancorato p. 18 D. Μαρκιωνισταί, ut in opere ipso p. 302. Μαρκίωνες servata primitiva nominis forma dictum pro Μαρκιωνισταί, ut Δοσίθεοι et Δοσιθεανοὶ, Πτολεμαῖοι

et *Πτολεμαῖται* (*Πτολεμαιοῦται* Ancor. p. 18 C.) *Ναῦται* et *Ναυατιανοί*, *Οὐαλεντῖνοι* et *Οὐαλεντιανοί*, *Σαβέλλιοι* et *Σαβελλιανοί* dicti sunt, et alia plura, quae nihil caussae est cur ad unam quodque formam revocentur, quum manifestum sit neque Epiphanium neque alios scriptores in formis talium nominum sibi constitisse.

27. *Ἀπελληῖανοί* V et Anac. *Ἀπελληανοί* B.

κατὰ Φρύγας] Breviter dictum hic et p. 9, 10 et p. 396 B. pro ἡ τῶν κατὰ Φρύγας αἵρεσις, unde sequitur genitivus τῶν καὶ Μοντανιστῶν. Similiter p. 419 C. δύο αἵρέσεων, κατὰ Φρύγας καὶ Κυντιλλιανῶν, p. 422 B. τὴν κατὰ Φρύγας τε καὶ Κυντιλλιανούς. Οἱ κατὰ Φρύγας p. 402 C. 417 D. τοῖς κατὰ Φρύγας p. 413 D. 417 D. 418 B. 422 B.

κατὰ Φρύγας, τῶν] Scribebatur *κατὰ Φρυγαστῶν* hic et p. 9, 10, quod *καταφρυγαστῶν* coniunctim scriptum in Vindob. Correxī ex Anac. p. 128 B. In huius sectae nomine exarando librarii ubique fere titubarunt. *Cataphrygarum* nomen finxerunt scriptores Latini, quorum locos collegit Coteler. ad Ioann. Damasc. p. 772. *Φρύγας* simpliciter dixit Hippolytus in Refut. Haeres. locis multis, ut αἵρεσις τῶν Φρυγῶν καλούμενη apud Epiphani. p. 402 C. et ὡς Φρύγες p. 413 B. In lemmate capituli p. 402 B. est *κατὰ Φρυγαστῶν εἴτ' οὖν Μοντανιστῶν καλουμένων*, quod aut *κατὰ Φρυγῶν* aut *κατὰ τῶν κατὰ Φρύγας* dicendum erat.

30. οὗτοι — εἰς ἑαυτούς om. Anac.

Pag. 7.

6. *Θεοδοτιανοί*] *Θεοδοτειανοί* V.

9. *Ναῦται*] Sic etiam in Anac. p. 128 B, nisi quod falso accentu *Ναάται*. *Ναῦται* pro *Ναυατιανοί*, quo Epiphanius p. 504 D. alique utuntur, dictum: de quo genere exposui supra ad p. 6, 26. *Ναυαταῖοι* est in Ancor. p. 18 D. Nomen primitivum *Ναῦτος* male *Νάβατος*, *Ναβᾶτος* et *Ναβᾶτου* scriptum apud Epiphanium p. 398 A. 493 B. et alibi.

11. *Ἀποτακτικοί*] *Ἀποτάκται* Ancor. p. 18 D.

12. 13. *ᾠριγένειοι*] Infra p. 9, 21 *ᾠριγενιανοί*. In Ancor. *ᾠριγενιασταί*, ut in Panario p. 526 D.

13. οἱ τοῦ scripsi ex Ancor. p. 19 A. pro οἱ τοῦ καὶ,

quod est in V. Legebatur τοῦ καὶ, omisso οἱ. In Anac. p. 128 B. est οἱ καὶ τοῦ.

14. Παύλου] οἱ Παύλου Ancor.

15. Ἀκουανῖται] Ἀκωανῖται Anac. Ἀκοανῖται Ancor.

17. Μελετιανοὶ scripsi pro Μελητιανοί, quod Μελετιανοὶ scriptum in Vindob. Vid. ad p. 9, 25.

20. Μαρκελλιανοὶ] μαρκελληῖανοί V. Obversabantur librario Ἀπελληῖανοί.

22. οἱ καὶ — μαθηταί om. Anac.

24. Ἀεριανοὶ] Verba post hoc nomen vulgo ex lin. 22 repetita καὶ Ἐλευσίου μαθηταί om. V. nec leguntur in Anac. et Ancor.

25. Ἀνόμοιοι] Legebatur Ἄνομοι. Correctum ex V, Ancor. (qui ἀνόμιος) et Anac.

Ἐνόμιος] In Ἀνόμοιος corruptum in Anac., omissis verbis proximis μᾶλλον δὲ ὁ ἄνομος. Recte haec scripta in Ancor., nisi quod Ἀνόμιος pro Ἄνομος corrigendum videtur, de quo dicetur ad p. 10, 1.

27. τὴν Χριστοῦ V et Anac. Χριστοῦ τὴν B et Ancor.

28. Ἀπολλιναρῖται] Ἀπολιναρῖται Anac. Ἀπολινάριοι Ancor.

29. 32. καὶ οἱ —] Vid. quae ad p. 5, 14 dixi.

29. καὶ οἱ] οἱ καὶ Anac. et Ancor.

Θεοτόκον καὶ addidi ex V.

ἄειπάρθενον Vind., Anac. et Ancor. Scribebatur ἄειπαρθένον.

32. τῆς et Μαρίας om. Ancor.

Μαρίας] τῆς Θεοτόκον addit Anac.

33. Κολλυριδιανοὶ] κολλουριδιανοί V.

Pag. 8.

1. Μασσαλιανοὶ] Adde οἷς συνάπτονται Μαρτυριανοὶ ex Anac. et Ancor., quae non dubitandum quin hic librarii veteris culpa exciderint. Μαρτυριανοὶ cur vocati fuerint Epiphanius explicat p. 1068 D. Μασσαλιανοὶ autem ab aliis interdum Μεσσαλιανοὶ appellantur: de quo dixit Cotelerius p. 783 sqq.

3. βιβλίον V cum Anac. et Ancor. Legebatur βίβλον.

4. λον om. Anac.

6. *τοῦ τρίτου]* *τοῦ* om. V.
8. *πόσαι εἰσὶν αἱ ἐν αὐτῷ]* *πόσαι εἰσὶν ἐν ἑαυτῷ* Anac. p. 128 D.: unde Petavius coniecit *πόσαι εἰσὶν ἐν ἐκάστῳ*.
9. *χωρηθεῖσαι]* *χωρησθεῖσαι* Vindob. *χωρισθεῖσαι* Anac.
10. *δέ* om. Anac. et potest abesse, ut in proximis.
11. *Βαρβαρισμοῦ]* *Βαρβαρισμὸν* Anac. p. 129 A. pariterque quattuor nomina proxima casu accusativo.
15. *τόμῳ τοῦ πρώτου βιβλίου* correxi pro *βιβλίῳ πρώτου τόμου*. In Anac. est *βιβλίῳ πρώτῳ τόμῳ*. Quanquam etiam ἐν τοῦ οὖν πρώτου βιβλίου τῷ πρώτῳ τόμῳ scribere potuit, ut p. 9, 6 dixit *τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν τριῶν τόμων*, similiterque p. 9, 27.
17. *Πυθαγόρειοι]* *πυθαγόριοι* V, et mox *ἐπικούριοι*.
18. *Στωϊκοὶ* V et Anac. *στοῖκοι* B.
19. Inter *Σαμαρειτικῆ* et *οὐσα* excidit in libris *αἵρεσις ἡ*, quod restitui ex Anac. p. 129 A. et legitur supra p. 5, 22, nisi quod ἡ ibi est omissum.
20. *Γοροθηνοὶ* scripsi pro *Γορθηνοὶ*, de quo dictum ad p. 5, 23. In *Γοραιοὶ* corruptum in Anac.
21. *Δωσίθεοι]* *δωσίθεοι* V.
25. *Βασιλειδιανοὶ]* *Βασιλιδιανοὶ* Anac.
27. *οἱ αὐτοὶ δὲ παρὰ τισι* V. Legebatur *οἱ αὐτοὶ, παρὰ δὲ τισι*, consentiente Anac.
28. *Σωκρατῖται* (codex *σωκρατεῖται*), *παρὰ δὲ ἑτέροις* addidi ex V et Anac. Conf. p. 6, 15.
29. *οἱ* om. Anac. Supra p. 6, 16 est *παρὰ δὲ τισι, Κοδδιανοὶ καλούμενοι, καὶ Βορβορῖται* etc. *καὶ Κοδδιανοὶ — Βαρβηλῖται* om. Anac.
30. *Καρποκρατῖται]* *καὶ καρποκρατῖται* V. *Καρποκρατῖται* supra p. 6, 18 et in Anac. p. 128 A. et Ancor. p. 18 C., sed *Καρποκρατιανοὶ* Anac. p. 129 B. et *Καρποκρατιανοὶ ἀπὸ Καρποκράτους* in Summario tomi secundi libri primi p. 51 A, apud Ioann. Damasc. p. 287 aliosque. Utraque forma probabilior quam quae in lemmate sectae 27 p. 102 B. reperitur *κατὰ Καρποκρασίων*, ubi auctor sectae *Καρποκράς* appellatur.
- Κηρινθιανοὶ]* *κορινθιανοὶ* V, ut supra.
31. *Οὐαλεντινιοὶ]* Hic quoque libri *Οὐαλεντῖνοι*. Vid. ad p. 6, 20.

32. Ἐπιφάνης] Scribebatur Ἐπιφανής. In Anac. Ἐπιφάνιος: Vid. ad p. 6, 21.

Pag. 9.

4. Μαρκιωνες] Vid. ad p. 6, 26.

Λουκιανισταί] Hi post Ἀπελληϊανούς collocantur in Anac.

Ἀπελληϊανοί] ἀπελληϊανοί V et Anac. p. 129 C.

8. ἐν πρώτῳ μὲν τόμῳ τοῦ] καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τοῦ Anac., omisso τόμῳ.

9. ἀκολουθίαν τοῦ ἀριθμοῦ] τοῦ ἀριθμοῦ ἀκολουθίαν Anac.

10. κατὰ Φρύγας, τῶν] Scribebatur κατὰ Φρυγαστῶν. Correctum ex Anac., ubi est κατὰ Φρύγας, οἱ καὶ Μοντανισταί καὶ Τασκοδρουγῖται. Vid. ad p. 6, 27.

καὶ Μοντανιστῶν V. Aberat καί.

11. οἱ δὲ — προειρημένων om. Anac.

15. Ἰωάννου post ἀποκάλυψιν ponit Anac.

19. Ἀποτακτικοί] Ἀποτακτῖται Anac. licet supra p. 7, 11 consentiat in Ἀποτακτικοί. De utroque aliorum scriptorum locos collegit Coteler. ad Ioann. Damasc. p. 776.

οἷς — Σακκοφόροι om. Anac.

21. Ὠριγενιανοί] Ὠριγένειοι Anac. utrobique, ut supra p. 7, 12. 13.

Ἀδαμαντίου] Ἀδάμαντος Anac.

23. κατὰ addidi ex V et Anac. fuitque in Vindob., in quo quattuor post ὄντι literae erasae sunt.

24. Παύλου τοῦ Σαμοσατέως scripsi ex V et Anac. p. 130 A. pro Παυλιανισταί. Conf. p. 7, 14.

25. Μελετιανῶν τῶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ σχίσμα restitui ex V. Legebatur Μελετιανοὶ (μελιτιανοὶ Vindob.) σχίσμα ἐν Αἰγύπτῳ. In Anac. est Μελιτιανοὶ οἱ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ πεποιηκότες τὸ σχίσμα. Ad Meletianorum nomen quod attinet, perpetua apud Eriphanium aliosque scriptores librorum fluctuatio est inter Μελέτιος Μελετιανοὶ et Μελήτιος Μελητιανοί, quod saepissime etiam Μελίτιος Μελιτιανοὶ scribitur, velut apud Eriphanium p. 718 sqq. in codicibus: nam quod nunc ibi legitur Μελήτιος Μελητιανοὶ ab Ioanne Oporino positum est in editione Basileensi pro Μελίτιος Μελιτιανοί, quod con-

stanter illic praebet codex Ienensis et saepissime etiam codex Vratislaviensis, servatum invito Oporino p. 719 C. Contra p. 875 seqq. codex cum eoque Oporinus non minus constanter *Μελέτιος Μελετιανοί*. Quam veram nominis scripturam esse quum aliunde satis constet, Epiphanio certe ubique restituenda erit, etsi non negem inferiorum temporum scriptores etiam *Μελήτιος* scribere potuisse. Recta nominis scriptura est apud Theodoretum Hist. Eccl. 1, 9 aliosque.

27. καὶ om. Anac.

29. μὲν τῶ] τῶ μὲν Anac.

30. ἔκτω δὲ ὄντι restitui ex Anac. pro ἔκτου δὲ τόμου.

Conf. p. 10, 3.

προεῖπαμεν V. προεῖπομεν B. In Anac. est κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν προεῖπομεν.

31. οὕτως V et Anac. οὕτω B.

σχίσμα ὄντες om. Anac.

Φωτεινιανοὶ] φωτι^{ει}νιανοὶ Vindob. Φωτιανοὶ Anac.

33. Ἀετιανοὶ ἀπὸ om. V. In Anac. est Ἀέτιοι οἱ καὶ Ἀνόμοιοι.

Pag. 10.

1. ὧ — Ἀνόμοιος om. Anac. *Εὐνόμιος*, ὁ καὶ Ἀνόμοιος nihil aliud significare potest quam *Eunomius*, qui etiam Ἀνόμοιος vel fuit vel appellatus fuit: quemadmodum Ἀέτιον sectae huius auctorem p. 915 D. Ἀνόμοιον propter rationes ibi expositas appellat, ἢ τοίνυν τοῦ Ἀετίου τε (corrige τοῦ) καὶ Ἀνομοίου λεγομένου ἀκριβολογία. 916 D. οὗτος ὁ Ἀέτιος καὶ οἱ ἔξ αὐτοῦ Ἀνόμοιοι. 917 D. ἢ τούτου τοῦ Ἀνομοίου ἐρσεχελία. 923 C. ὧ Ἀνόμοιε, pro ὧ Ἀέτιε, quo saepius utitur ibidem. Sed de Eunomio aliud quid dicere voluisse Epiphanium apparet ex p. 7, 25. οἷς συνάπτεται *Εὐνόμιος*, μᾶλλον δὲ ὁ Ἀνομος, quae verba significant Eunomium indignas nomine suo opinioniones vel protulisse vel secutum esse, ut Ἀνομος potius appellandus sit quam *Εὐνόμιος*: unde p. 992 B. dicitur ὁ τούτων (τῶν Ἀετιανῶν vel τῶν Ἀνομοίων) διάδοχος, *Εὐνόμιός τις ψευδωνύμως καλούμενος*. Ex his colligi potest Epiphanium p. 7, 25 non μᾶλλον δὲ ὁ Ἀνομος scripsisse, sed μᾶλλον δὲ Ἀνόμιος, et p. 10, 1 non *Εὐνόμιος ὁ καὶ Ἀνόμοιος*,

sed *Εὐνόμιος ἢ καὶ Ἀνόμιος*, vel *Εὐνόμιος ἢ μᾶλλον Ἀνόμιος*, ut loco priore. Ab hoc Eunomio *Ἀετιανοὶ* vel *Ἀνόμοιοι* etiam *Εὐνομιανοὶ* sunt appellati, de quibus Ioannes Damasc. p. 300. *Ἀετιανοὶ — οἱ καὶ Ἀνόμοιοι καλούμενοι, παρὰ τισι δὲ καὶ Εὐνομιανοὶ, δι' Εὐνόμιόν τινα μαθητὴν Ἀετίου γένόμενον.*

3. *εἶπαμεν* V. *εἶπομεν* B et Anac.

4. *τῶν τόμων τοῦ ἀριθμοῦ* om. Anac.

ὅς ἐστι — πραγματείας om. Anac.

6. *οὕτως* V et Anac. *οὕτω* B.

Χριστοῦ] *τοῦ Χριστοῦ* Anac.

7. *Ἀπολλιναρῖται* scripsi pro *Ἀπολιναρῖται* ex p. 7, 28.

καὶ οἱ V. *οἱ καὶ* B et Anac.

8. *Μαρίαν* addidi ex V et Anac.

9. *λέγοντες* post *ἀειπάροθενον* collocat Anac.

11. *αὐτῆς* om. V, habet Anac.

κολλυρίδα — Κολλυριδιανοὶ] *κολλουρίδα — κολλουριδιανοί* V, ut *κολλύριον κολλούριον* et reliqua per *υ* vel *ου* in codicibus scribuntur.

12. *ἡ* addidi ex V et Anac.

14. *τοῦ λόγον* om. Anac.

17. *αἱρέσεων ὀγδοήκοντα]* *τῶν ὀγδοήκοντα αἱρέσεων* Anac.

μιᾶς ex V et Anac. scripsi pro *μία*.

18. *καθολικῆς* V. *τῆς καθολικῆς* B. In Anac. est *ἀπολογίας, τουτέστι τῆς μόνης καθολικῆς.*

19. *καὶ ὀρθοδόξου* om. Anac.

βιβλίους] *βίβλοις* V.

20. *ὑποκειμένοις συντεταγμένη]* *ὑποκειμένη συντεταγμένως* Anac. Dehebat *συντεταγμένης — διαιρεθείσης* scribere ad *πραγματείας* referendum, sed praetulit nominativos ad *ἀνακεφαλαίωσις καὶ ἐπιγραφή* relatos propter alios genitivos interpositos.

21. Post *διαιεθεῖσα* in Anac. pergitur, *ποιησόμεθα δὲ πάλιν ἀνακεφαλαίωσιν ἑτέραν τοῦ πρώτου τόμου τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ κατὰ τῶν εἴκοσιν αἱρέσεων διαλαμβάνοντος. πρώτον μὲν γὰρ αἱ τῶν αἱρέσεων etc.*

22. *Τάδε* V. *τὰ δὲ* B. Seclusi verba *τάδε ἔνεστιν*, ab-

surde hic illata. Sunt ea alius reliquiae lemmatis, quod sic conceptum fuit, *Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ πρώτου βιβλίου, ἐν ᾧ εἰσὶν αἰρέσεις εἴκοσιν οὕτως, quemadmodum tomo secundo p. 52 praescriptum est, τάδε ἔνεστι καὶ ἐν τούτῳ τῷ δευτέρῳ τόμῳ τοῦ πρώτου βιβλίου, ἐν ᾧ εἰσὶν αἰρέσεις δεκατρεῖς οὕτως, pariterque reliquis tomis omnibus.*

26. ὀνομασίαι] Legebatur καὶ ὀνομασίαι. Delevi καὶ omissum in Anac. In Chronico Paschali p. 23 D, ubi haec excerpta sunt non nominato auctore, legitur, *αἱ τῶν αἰρέσεων πασῶν μητέρες τε καὶ πρόκριτοι καὶ ὀνομασταὶ εἰσὶν αὐταί, Βαρβαρισμὸς, Σκυθισμὸς, Ἑλλητισμὸς, Ἰουδαισμὸς· ἐξ ὧν μητέρων καὶ ἄλλαι ἐφύησαν αἰρέσεις.*

μητέρων V et Chronicon Pasch. μητέρες B. Omittit Anac.

27. ἐφύησαν] ἔφυσαν Anac. Vid. ad p. 5, 19.

καὶ εἰσὶν αὐταὶ πρώται τέσσαρες] In Anac. nihil praeter αὐταὶ εἰσι.

28. Numeros πρώτη, δευτέρα et τρίτη recte omittit Anac. Vid. ad p. 5, 14.

29. γενεαῖς V et Anac. γενεάς B. et Chron. Pasch. p. 24. Dativus ἐπὶ ὀλίγοις ἔτεσι p. 11, 6.

ἕως] In ἧ corruptum in Anac.

τοῦ Νῶε] τοῦ κατακλυσμοῦ Νῶε Chron. Pasch.

30. μὴ τοὺς — ἔχειν] τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἔχειν τινὰ ἀρχηγὸν ἢ μίαν συμφωνίαν Chron. Pasch.

Pag. II.

3. ἐγίνετο] Sic apud Epiphani. p. 5 B. sed ἐγένετο Chron. Pasch.

7. τουτέστιν ἕως Φαλέκ restitui ex Anac. Legebatur τουτέστι Φαλέκ.

Ραγαῦ V. Ραγάβ Anac. Legebatur Ραγαοῦ, quod nemo dixit. Ραγαῦ frequens apud LXX, chronographos Byzantinos aliosque scriptores, et saepius legitur apud Epiphanium ipsum, interdum Ραγάμ scriptum, quod est Ραγάβ, literis β et μ, ut saepe, permutatis, velut p. 7 D, ubi Ρόγαῦ restituendum ex cod. Veneto.

9. ἔθνεσι ex Anac. p. 131 A. restitui pro ἔτεσι.

προσεκρίθησαν] προσεκλίθησαν Anac.

10. *Θήρας*] *Θάρρα* Anac.
 12. *ἀπὸ τῶν χρόνων*] *πρὸ ἕξ χρόνων* Anac.
 13. *ἐναρξάμενος* — *εἰδωλολατρείας* om. V.
ἐναρξάμενος] *ἀρξάμενος* Anac.
διὰ τοι] *διὰ τὸ* Anac. quocum comparari potest p. 120 A.
διὰ τὸ ἕξ Ἰησοῦ ὀρμᾶσθαι — ἢ *διὰ τὸ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου*. Sed *διὰ τοι* pariter infra p. 15, 5. *διὰ τοι τῆς ἀμπεχόνης καὶ τῶν δαλματικῶν*, et iisdem verbis p. 34 B., nisi his locis omnibus *διὰ τε* scribendum, ut p. 4, 29 *διὰ τε* — *καὶ* restituendum fuit pro *διὰ δέ* — *καί*. Recte vero dictum *διὰ τοι* p. 85 B.
16. *εἰδώλων* in Anac. cum *θεσμονς* coniungitur com-
 mate apposito, quasi sententia ab *μέντοι γε* incipere possit.
 Quod quum non possit, patet *εἰδώλων* cum sequentibus esse
 coniungendum verbumque requiri quod genitivum illum regat,
 quale non est *τάττεσθαι*, pro quo *ἄπτεσθαι* vel simile quid
 scriptum fuit. Participium autem *ἐναρξάμενα* pro verbo finito
 positum est, si recte haec scripta sunt.
17. *ἐθεοποιοῦν*] *ἐθεοποιοῦντο* Anac. Forma media *ἐθεο-
 ποιήσαντο* utitur p. 8 B. Contra *ἐθεοποίησαν* legitur p. 478 D.
 et *θεοποιοῦντες* in Ancorato p. 106 A. 107 D.
20. *ἢ τινας* om. Anac.
ἐν βίῳ V. *ἐν τῷ βίῳ* B et Anac.
μνήμης δοκοῦν ἄξιον scripsi pro *μνήμης τι δοκοῦν
 ἄξιον*. In Anac. est *μνήμης ἄξιον*, omisso *τι δοκοῦν*.
22. *πατρὸς* V, Vindob. et Anac. *τοῦ πατρὸς* B.
 23. *ἀγαλμάτων*] *αὐτῶν* addit Anac.
 25. *τοὺς* om. Anac.
 26. *κεραμικῆς* V et B. *κεραμεικῆς* male Petav. ex Anac.
 27. *δι'* addidi ex Anac.
μιμησάμενοι ex Anac. restitui pro *μιμησαμένης*.
ξέσαντες] *ξύσαντες* Anac.
 29. *οὕτω*] *οὕτως* V.
οἱ τέκτονες] *οἱ* om. Anac.
 30. *ὄμοῦ* post *Βαβυλώνιοι* ponit Anac.
 31. *ταύτης* V et Anac. *ταυτησὶ* B.
 32. *ἀγαλματοποιίας*] *ἀγαλματοποιοί* V.
μυστηρίων] *μννηρίων* Anac. ubi Petav. ex cod. Paris.

ἀμυντηρίων annotavit, pro ἀμυντηρίων, ut videtur. Sed verum est μυστηρίων: vid. p. 11 B.

Pag. 12.

1. ἡλικίας] ἡλικίας τε καὶ χρόνων Anac.
3. τοὺς addidi ex V et Anac.
5. κατωκηκότων] καὶ τὴν προσωνυμίαν τῇ χώρᾳ παρεχομένον addit Anac., quae hic fortasse librarii culpa exciderunt.
7. γεγόνασιν] γεγένηται Anac.
8. Ἰουάν] Ἰωνᾶν V et Vindob., non Ἰουνᾶν, ut Petavius edidit. ἰωνος υἱὸς B, pro quo Petavius in Anac. p. 131 D. Ἰωνος υἱοῦ posuit. Hippolytus Refut. Haeres. p. 333. Ἑλλήνων, ὧν πατὴρ ἐκ τούτου Ἰάφεθ γεννᾶται, ὄνομα Ἰούαν, ἐξ οὗ Ἑλληνες καὶ Ἰωνες. Ἰούαν etiam apud LXX Genes. 10, 1. quod mutato accentu restitui, ut apud Georgium Syncell. p. 49 C. Ἰωνᾶν scriptum est. In Chronico Paschali p. 26 D. est Ἰωῦά. Rectam nominis scripturam rectumque accentum apud Epiphanium ipsum servarunt libri p. 289 A. ὡς Ἰουᾶν μὲν τὴν Ἑλληρίδα ἔσχεν.
ἐνὸς ἀνδρός] ἀνδρὸς ἐνὸς Anac.
9. ὅτε — πάντων om. Anac.
10. πάντες om. Anac.
12. κατέστη] κατεστάθη Anac.
κατωτέρω τῷ χρόνῳ] κατωτέρω τῶν χρόνων Anac.
13. Ἐπικουρείων] ἐπικουρίων V.
14. χαρακτήρ] ὁ χαρακτήρ Anac.
καὶ om. Anac.
15. ὁ] τὸ V.
20. διὰ περιτομῆς addidi ex V.
21. Μωυσεῖ scripsi pro Μωυσῆ. Vid. ad p. 5, 27.
22. δι' αὐτοῦ addidi ex V. Hoc est διὰ Μωυσέως, ut p. 22 D dixit τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ τὸν διὰ Μωυσέως δοθέντα.
τοῦ Θεοῦ] τοῦ om. Anac.
23. τοῦ ἐπικληθέντος Ἰσραήλ] τοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ Anac.
ubi Oporinus τοῦ καὶ Ἰσραήλ scripsit, quod legitur p. 5, 28.

25. τὸ τέλειον — κεκληρωμένος] τὸ τέλος κεκληρωμένος Anac. Post κεκληρωμένος Anac. pergīt, Ἑλλήνων δὲ διαφοραὶ αἴδε. Πυθαγόρειοι etc.

27. ὁ ἀπόστολος] Respicit ad Epist. ad Coloss. 3, 11.

ἐπιτιμῶν V. ἐπιτεμῶν (sic) Vindob. a m. pr. Legebatur ἐπιτεμῶν, ut correctum in Vindob. Conf. Ancor. p. 121 D. Πέτρος ἐπιτιμῶν τοῖς περὶ Ἀνανίαν.

30. Philosophorum Graecorum doctrinas copiosius exponit Eriphanus infra p. 11—16 et p. 1086—1091.

31. Πυθαγόρειοι] πυθαγόριοι V.

εἴτ' οὖν] ἢ Anac.

32. καὶ τὴν πρόνοιαν ex Anac. Aberat τὴν. Omissa sunt haec verba p. 1087 A.

τοῖς δῆθεν om. Anac.

Pag. 13.

1. Πυθαγόρας ἐδογματίσεν] δογματίζοντες Anac.

τε om. Anac.

2. διώριζεν V. διώριζε B. διώριζον Anac.

τὰ om. Anac.

3. καὶ ἄνω V et Anac. Legebatur καὶ τὰ ἄνω. P. 1087 B. legitur, ἔλεγε δὲ τὰ ἀπὸ σελήνης κάτω παθητὰ εἶναι πάντα, τὰ δὲ ὑπεράνω τῆς σελήνης ἀπαθῆ εἶναι.

ὑποκάτω] ὑποκάτωθεν V. Sic κάτωθεν dixit p. 1089 D.

τὰ μὲν ὑπεράνω τῆς σελήνης θείας προνοίας τυγχάνειν, τὰ δὲ κάτωθεν τῆς σελήνης ἀπρονόητα ὑπάρχειν.

4. τε] δὲ Anac.

5. σιωπὴν — ἑαυτὸν] σιωπῶν δὲ ὁ τούτων διδάσκαλος Πυθαγόρας ἑαυτὸν Anac.

ἐπὶ χρόνον — ἐδίδασκε om. V.

8. Πλατωνικοὶ] δὲ addit Anac.

9. ὑπάρχειν V, Anac. et p. 1088 D. ὑπάροχον B.

τὴν ψυχὴν δέ] τὴν δὲ ψυχὴν Anac. Sed τὴν ψυχὴν δὲ p. 1088 D.

10. αὐτῆς] αὐτὴν V.

12. δεῖν addidi ex p. 1088 D.

μίαν ἔχειν γαμετὴν ἰδίαν] ἰδίᾳ μίαν ἔχειν γαμετὴν p. 1088.

14. μεταγγισμὸν — ἐδογματίσει] Haec om. p. 1088.
σωμάτων διαφορὰς V et Anac. Legebatur σώματα
διάφορα.
15. ὁμοῦ] ὁμοίως Anac.
16. πολλοὺς] καὶ αὐτοὶ addit Anac.
ἐδογματίσαν ex Anac. pro ἐδογματίσει.
17. Στωϊκοὶ V et Anac. Στοιχοὶ B.
18. δὲ om. Anac.
19. τὴν φύσιν — ἀπεφήναντο] τὴν φύσιν αὐτῶν ὀρί-
ζουσι Anac.
20. ὀρίζουσι] δογματίζουσι Anac.
παντὸς τοῦ ὄντος κύτους B et Anac. τοῦ ὄντος παν-
τὸς κύτους V. παντὸς τοῦ ὀρωμένου κύτους est p. 12 A. Ea-
dem locutione utitur p. 1082 B. οὗ ἑξαγωνιαίου σημασία ἐστὶ
πληρώσεως τοῦ παντὸς ὀρωμένου κύτους.
21. οὐρανοῦ καὶ γῆς] οὐρανοῦ τέ φημι καὶ γῆς p. 11A.:
sed φημι omittit V.
25. Ἐπικούρειοι] ἐπικούριοι V.
ἄτομα καὶ ἀμερῆ] ἀτόμους καὶ μέρη V.
29. πράγματα] πάντα Anac.

Pag. 14.

1. μέσον] μέρος Anac. p. 133 A. ubi margo Petavii γρ.
μετά, quod est in B, sed μέσον cod. Ien.
5. αὐτοῖς] αὐτοὺς V.
6. ἴσα] ἴσα V et Anac. Legebatur εἰσίν. τὰ πάντα
ἔχοντες ἴσα Ἰουδαίων cum genitivo dictum ut τὰ ὅμοια Νοη-
τιανῶν δοξάζοντες p. 398 B.
7. μήτε] Aut μὴ scribendum aut μηδέ. Mores hos Sa-
maritarum pluribus verbis describit Epiphanius p. 26 A. ἔχουσι
δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀνοίας ἔθη παλαιά· οὐρῶ κλυζόμενοι,
ἐπὰν ἀπὸ ξένης ἔλθωσι, μεμιασμένοι δῆθεν· ὕδατι σὺν
ἱματίοις βαπτιζόμενοι, ἐπὰν ἄψωνται ἑτέρον τῶν ἄλλοεθ-
νῶν. ubi Epiphanius non ἀνοίας ἔθη παλαιὰ scripserat, sed
ἀνοίας ἔμπλεα, quod restituendum ex codice Veneto. Sic ἀσε-
βείας et κενοφωνίας ἔμπλεα p. 140 C. αἰρέσεως ἔμπλεα p.
398 A. (quod pariter in ἐν τῇ παλαιᾷ corruptum in Anac. p.
145 D.) συνέσεως ἔμπλεος p. 405 C. ἀφροσύνης ἔμπλεον p. 419 C.

9. τὰς μετὰ] τὰς om. Anac.
Μωυσέα] *μωσέα* V. *Μωυσέως* Anac.
 10. δὲ om. V et Anac.
Γοροθηνοὶ ex Anac. pro *Γοροθηνοί*.
ἄλλοις V et Anac. ἐν ἄλλοις B.
 11. *Σεβουαίους* V et Anac. *Ἐβραίους* B. Gorothenorum et Sebuaeorum de festis dissensum explicatius describit Eriphanus p. 29 A.
 12. οἱ om. Anac.
 13. *Γοροθηνοὺς* scripsi pro *Γοροθηνοῦς*. Rectam formam bis praebet V p. 29, ubi nunc trisyllaba legitur.
 14. *παρατυγχάνουσι συνεορτάζοντες*] *παρατυγχάνουσιν ἐορτάζοντες* Anac.
 15. *Δωσίθεοι*] *δωσίθεοι* V.
οἷα δὴ] *οἷς καὶ* Anac. Frequens *οἷα δὴ* apud Eriphanium.
 16. *ἐμπολιτευόμενοι*] *ἐνπολιτευόμενοι* V.
 17. *τε τῆ]* *τῇ τε* Anac., *χρώμενοι* ad verba praecedentia relato.
περιπτότερον δὲ] *περισσότερόν τε* Anac.
 19. *καὶ* om. Anac.
νηστείαις τε V. *νηστείαις δὲ* B et Anac. ubi *δὲ* omisit B.
 21. *δὲ* V et Anac. *τε* B.
 27. *δικαιώματος*] *δικαιοσύνη* Anac.
 32. *ἀγγέλων καὶ]* *ἀγγέλου τοῦ* Anac.
 33. *τε* om. Anac.

Pag. 15.

1. *δὲ]* *τε* Anac.
δὶς] *διὰ* Anac. male, ut apparet ex p. 34 B. ubi *δὶς* illud explicatur, *ἐνήστευον δὲ* (*δὲ* om. V) *δὶς τοῦ σαββάτου, δευτέρων καὶ πέμπτην*.
 3. *ἀποδεκατώσεις]* *ἀποδεκάτωσίς τε* Anac. p. 134 A.
 4. *ἐνδελεχῆς εὐχῆ]* V et Anac. *ἐνδελεχεῖς εὐχαὶ* B.
 5. *ἐνδυμενίας]* *ἐνδυμενείας* Anac.
διὰ τοι] Vid. ad p. 11, 13.
 6. *ἢ τῶν]* *ἦγον* Anac.
 7. *σημάτων]* *σιωμάτων* V.

9. ἄτινα ταῦτα] ταῦτα post ἄτινα additum ut p. 444 D. ἄτινα ταῦτα πάντα ἐτελεῖτο (unde hic quoque apte scribi potest ἄτινα ταῦτα πάντα), et τοῦτο post ὅπερ in Ancorato p. 49 B. ὅπερ τοῦτο ἐρμηνεύεται ὅπερ (corr. ὡσπερ) εἰρήκαμεν· ubi ὅπερ οὕτως ἐρμηνεύεται ὡσπερ εἰρήκαμεν scribere poterat. Simili abundantia ὁ ἀνήρ post ὅς illatum p. 120 C.

12. οἱ ἐκ] οἱ καὶ ἐκ Anac.

13. καὶ] δὲ καὶ Anac.

15. λοιπὰ addidi ex Anac.

17. οὔτοι] οἱ Anac.

18. δὲ om. V.

αἰωνίου ante τυγχάνειν Anac.

εἰ μὴ τι ἂν — βαπτίζοιτο] εἰ μὴ τι ἄρα — βαπτίζοιτο dixit p. 37 A, ut εἰ μὴ τι ἄρα πρὸς τὸ δελεῶσαι p. 104 D. Sed εἰ μὴ τι ἂν cum optativo p. 22 D. οἱ δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ νομοθεσίαν αὐτῷ ἐδείκνυον καὶ μετὰ συνέσεως αὐτῷ ἀπεκάλυπτον τῆς εὐλόγου γνώμης τὰ καθ' ἑξῆς φήσαντες· μὴ δύνασθαι γὰρ ἔθνος ἐκεῖ καθέξασθαι, εἰ μὴ τι ἂν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ διὰ Μωυσέως δοθέντα ἐπιτελέσειαν. (Nam sic tria vulgatae scripturae vitia φήσασθαι — ἐκεῖσε ἔθνος — ἐπιτελέσειαν ex codice Veneto sunt emendanda.) Et εἰ μὴ τι ἂν μάθοι p. 58 C et similia p. 59 C, 172 B, 354 B. Cum coniunctivo εἰ μὴ τι ἂν — γένηται p. 209 A, ubi γένοιτο corrigendum ex codd. idemque p. 91 C restituendum ubi nunc utraque structura permixta legitur εἰ μὴ τι ἂν — γένηται — καὶ — διαδράσειε. Unde illa quoque suspecta fiunt quae p. 407 A leguntur εἰ μὴ τι δινπνισθῆ ὁ ἄνθρωπος, et εἰ μὴ τι ἐπιθῶνται. Εἰ μὴ τι ἂ ἄδεται dixit p. 442 C.

19. καθ' ἐκάστην] Sic etiam in Anac., intellecto ἡμέραν, quod in hac formula saepe omissum dialecto Atticae tribuit Gregor. Cor. p. 33. Omisit Epiphanius in Ancorato p. 89 B. αἱ τρίχες καθ' ἐκάστην τεμνόμεναι αὐθις θάλλουσαι· in Panario p. 37 C. καθ' ἐκάστην ἁμαρτάνοντις: sed addidit ib. p. 37 A τοῦτο δὲ περιττὸν αὐτῆ κεκτημένη ἢ αἵρεσις ὥστε ἐν ἑαρί τε καὶ μετοπώρῳ, χειμῶνί τε καὶ θέρει πάντοτε καθ' ἡμέραν βαπτίζεσθαι· ὅθεν καὶ Ἡμεροβαπτιστῶν εἴληφε τὴν ἐπωνυμίαν. ἔφρασκε γὰρ αὐτῆ ἢ αἵρεσις ἄλλως μὴ εἶναι ζῆν ἄνθρωπῳ,

εἰ μὴ τι ἄρα καθ' ἐκάστην ἡμέραν βαπτίζοιτο τις ἐν ὕδατι, ἀπολουόμενός τε καὶ ἀγνιζόμενος ἀπὸ πάσης αἰτίας. Nam sic vulgatae scripturae vitia ὡς ἐν — Ἡμεροβαπτιστὴν — αὕτη ἄλλως πως μὴ corrigenda sunt ex codice Veneto.

20. Ὅσσηνοὶ] Immo Ὅσσαῖοι. Vid. ad p. 6, 1.

21. τὰ πάντα κατὰ] κατὰ πάντα τὸν Anac.

24. Νασαραῖοι] Νασαραῖοι οἱ Anac.

ἀφηγιασταὶ V et Anac. ἀφηνιασταὶ B et Vindob. correctus. Nam primo fuit ἀφηγιασταί. Verbo ἀφηνιάζειν et substantivo ἀφηνιασμός saepius utitur Epiphanius.

πᾶσαν] οἱ πᾶσαν Anac.

25. ἐμψύχων] δὲ addit Anac.

31. παρ' αὐτὰς] παρὰ ταύτας Anac.

Pag. 16.

1. τὸ τοῦ] περὶ τοῦ Anac.

2. ἀπεδίδουσαν γέρας] ἐπεδίδουν γέρα Anac.

3. ὁ om. Anac.

περιέχων κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων] Notandum περιέχων absolute positum, non addito accusativo, ut περιέχειν περὶ — apud Hippolytum Refut. Haeres. p. 334 ed. Miller. εἰσονται ἐντυχόντες ἡμῶν βίβλω περιεχούση περὶ τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας. Eodem modo apud Epiphanium ὡς ἡ ἀκριβεία περιέχει p. 7 D. ὡς ἡ λεπτή Γένεσις περιέχει p. 287 D et similia p. 64 D, 115 D, 140 B, 391 C. In libro περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν p. 158 A. εἰς δέκα διήρηνται θεωρίας αἱ προφητεῖαι, οὕτως περιέχουσαι, et quae sunt alia huiusmodi apud alios scriptores recentiores, velut Iosephum, qui saepius dixit ἡ ἐπιστολὴ περιέχει τοῦτον τὸν τρόπον, i. e. γέγραπται τοῦτον τὸν τρόπον. De quo dixi in Thesaurο vol. 6. p. 823.

4. τούτων om. Anac.

5. ὁμολογία] μία καὶ μόνη οὐσα τοῦ Θεοῦ ἀληθῆς πίστις addit Anac.

II^{Pet.} Ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἐν τῷ ἐνενηκοστῷ δευτέρῳ
 vol. ἔτει τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας, Οὐαλεντινιανοῦ
 I. καὶ Οὐάλεντος ἔτους δωδεκάτου, καὶ Γρατιανοῦ
 ἔτους ὀγδόου, πρὸς Ἐπιφάνιον Παλαιστινὸν Ἐλευ-
 θεροπολίτην, γενόμενον πατέρα μοναστηρίου ἐν 5
 τῇ τῆς αὐτῆς Ἐλευθεροπόλεως περιουκίδι, ἐπίσκο-
 πον ὄντα νῦν πόλεως Κωνσταντίας ἐπαρχίας
 Κύπρου, παρὰ Ἀκακίου καὶ Παύλου πρεσβυτέ-
 ρων ἀρχιμανδριτῶν, τουτέστιν πατέρων μονα-
 στηρίων μερῶν Χαλκίδος καὶ Βεροίας τῆς κοί- 10
 λης Συρίας, περὶ τοῦ κατὰ αἰρέσεων πασῶν γρά-
 ψαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πολλῶν προτρεψαμένων
 καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀναγκασάντων αὐτὸν εἰς τοῦτο
 ἔχειν.

Τῷ κυρίῳ ἡμῶν καὶ τιμιωτάτῳ κατὰ πάντα εὐλα- 15
 βεστάτῳ πατρὶ Ἐπιφανίῳ ἐπισκόπῳ Ἀκάκιος πρεσβύ-
 τερος καὶ Παῦλος πρεσβύτερος, ἀρχιμανδριταί, ἐν κυρίῳ
 χαίρειν.

Ἦρκει μὲν ἡ θεὰ τῆς σῆς θεοσεβείας, πάτερ, ἐμ-
 πλήσασα πνευματικῶν ῥημάτων καὶ ἐμφυτεύσασα τὸν 20
 τοσοῦτον πρὸς ἡμᾶς πόθον γεγονότα τῆς σῆς αὐτοψίας
 μεταλαβοῦσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόδρομος φήμη μαθητοῦ
 III τοῦ σωτήρος κηρύττει τὴν τῆς εὐωδίας τῶν ῥημάτων
 καὶ πράξεων ὁρμὴν, ἄγγει καὶ λέξεων καὶ νοῦ κορεσθῆ-
 ναι. ἔδει μὲν αὐτοψία ἐλθόντας μεταλαβεῖν τῆς ἐκ 25
 Θεοῦ σοι δοθείσης χάριτος, ὡς τοῖς ἀποστόλοις· ἀλλ'

ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἐπεσχέθη ὑπὸ τῆς ἀρρωστίας τῆς σω-
 ματικῆς καὶ τῆς ταλαιπωρίας, οὐκ ἰσχύσαμεν αὐτοὶ γε-
 νόμενοι πρὸς τοὺς πόδας σου προκαλινδούμενοι ἀκοῦ-
 σαί τε καὶ μαθεῖν τὰ ἐκπορευόμενα πνευματικὰ ἄγια
 5 ῥήματα ἐκ τοῦ στόματός σου. πιστεύομεν γὰρ ὅτι, εἰ
 ἡμεῖς ἄξιοι, ἀνελθόντες τε καὶ ἀκούσαντες ἐστηριζόμεθα B
 τὴν πολιτείαν ἣν προβεβλήμεθα, εἰ ἐσμέν ἄξιοι τὸ
 τέρας ταύτης καταλαβεῖν. τῆς οὖν ἀρρωστίας καταλα-
 βούσης δεόμεθα τῆς τοσαύτης σου θεοσεβείας μὴ φθο-
 10 ρῆς μεταδοῦναι ἡμῖν ἀπὸ τῶν δεδωρημένων σοι ἀλη-
 θῶς ὑπὸ τοῦ σωτῆρος. ὁμολογοῦμεν γὰρ οὐ μόνον ἡμεῖς,
 ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἀκούοντες, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ γενεᾷ
 νέον σε ἀπόστολον ἤγειρεν ἡμῖν καὶ κήρυκα ὁ σωτῆρ,
 Ἰωάννην νέον, καὶ κηρύττειν τὰ ὀφειλόμενα φυλάττε-
 15 σθαι ὑπὸ τῶν τὸν δρόμον τοῦτον προβαλλομένων. τοῦ
 οὖν κοινῶς ἀδελφοῦ Μαρκέλλου ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ φήμῃ C
 ἀγχομένου καὶ ἐλκομένου τῇ ποθῆσει τῆς σῆς θεοσε-
 βείας, ὄντος τε καὶ τῆς ἡμετέρας μάνδρας, αὐτόν τε
 ὑπερέτην ἐσχηκότες τῆς τοσαύτης ὁδοῦ, καὶ νεοκατηχή-
 20 του ὄντος, ἐπετρέψαμεν τὴν τοσαύτην ἡμῶν τόλμαν τῶν
 ἁμαρτωλῶν πρὸς τὸν μαθητὴν σε τοῦ σωτῆρος. ὁ δὲ
 ἀξιοῦμεν, τῶν ῥηθέντων σοι πρὸς τινὰς ἀδελφούς εἰς
 παιδείαν δωρήσασθαι, ὅπερ σοὶ μὲν τῷ δικαίῳ ἀβα-
 ρές, ἡμῖν δὲ τοῖς ἁμαρτωλοῖς μεταλαβοῦσιν εὐφρανθῆ- D
 25 ναι ἐν κυρίῳ. ἐμπλησθέντες γὰρ σου τῶν πνευματικῶν
 ῥημάτων ἐπικουφιζόμεθα τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν. ἠκούσα-
 μεν δὲ ἐπικληθέντα ὀνόματα ὑπὸ τῆς σῆς τιμιότητος
 ταῖς αἰρέσεσιν, ὧν ἐκάστης θρησκείας ἀξιοῦμεν τὴν σὴν
 θεοσέβειαν διαρρήδην ἡμῖν δηλῶσαι τὴν αἴρεσιν. ἴση
 30 γὰρ ἀπάντων ἡ δωρεά. καὶ σὲ ἀξιοῦμεν εὐχὴν ποιήσα-
 σθαι, σὲ τὸν δίκαιον τῷ κυρίῳ, ὑπὲρ πάντων τῶν ποθούν-
 των καὶ ἐκδεχομένων τὴν παρὰ σοῦ δωρεάν. ἐν νηστεία
 καὶ εὐχῇ ἐσμέν τὸν κοινὸν ἡμῶν ἀδελφὸν δεχθέντα ὑπὸ IV

τῆς σῆς τιμιότητος ἀσμένως καὶ κομίσει τὴν ὑπὸ σοῦ
 δεδωρημένην δωρεάν, καὶ οὕτως ἀναπέμψαι τὰς ἐξ ἔθους
 εὐχὰς πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι. πάντες ἐλπί-
 ζουσιν οἱ ἀδελφοὶ τῇ ὑπὸ σοῦ εὐχῇ ὑπὲρ αὐτῶν γιγνο-
 μένη στηριχθῆναι. παρακαλοῦμεν μὴ ὀκνηῆσαι μεταδοῦ-5
 ναι χάριν θεϊκὴν ἐσχηκότα ἀποστόλων. πάντες οἱ μικροὶ
 ἐν ταῖς μάνδραις ὄντες εὐχὴν τῷ κρείττονι ἀναπέμπουσι
 μεταλαβεῖν ἀπὸ τῆς σῆς θεοσεβείας πνευματικὴν δω-
 ρεάν. ἐρρωμένος ἐν κυρίῳ καὶ εὐθυμος ἐν Χριστῷ δια-
 τελοίης καὶ ἐν ἁγίῳ πνεύματι * τὸν δοθέντα σοι θερό-10
 νον καὶ τὴν θεϊκὴν δωρεάν, μέχρι τοῦ σὲ ἐκδεχομένου
 στεφάνου.

Ἡ ἀντιγραφείσα πρὸς τοὺς περὶ Ἀκάκιον καὶ
 Παῦλον πρεσβυτέρους ὑπὸ αὐτοῦ Ἐπιφανίου πρὸς
 τὰ ὑπ' αὐτῶν αὐτῷ γραφέντα περὶ τοῦ κατὰ 15
 αἵρέσεων γράψαι αὐτόν.

1. Κυρίως τιμιωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συμπρεσβυ-
 τέροις Ἀκακίῳ καὶ Παύλῳ Ἐπιφάνιος ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Προσίμιον, εἴτ' οὖν λαλιὰν, ἐπιγραφὴν ὡσπερ δια-
 γράφοντες παλαιοὶ συγγραφεῖς διὰ τοῦ αἰνίγματος ὑπό-20
 φρασιν ἐδείκνυον πάσης ὑποκειμένης πραγματείας. ὄθεν
 καὶ αὐτοὶ τῷ αὐτῷ χαρακτῆρι κεχημένοι προσιμαζό-
 μεθα ὑμῖν, ἀγαπητοὶ, τὰ τῆς κατὰ αἵρέσεων αἰτήσεως
 ὑμῶν, ἐν ὀλίγῳ τὴν δύναμιν ἀνακεφαλαιούμενοι. ἐπειδὴ
 γὰρ μέλλομεν ὑμῖν τὰ τε ὀνόματα τῶν αἵρέσεων δη-25
 λοῦν τὰς τε παρ' αὐτοῖς ἀθεμίτους πράξεις ἀνακαλύ-
 πτειν, ὡσπερ ἰοὺς καὶ δηλητήρια ὄντα, σὺν αὐτοῖς δὲ
 ἅμα καὶ ἀντιδότους ἐφαρμοσάμενοι, ἀλεξητήρια τῶν δε-
 δηγμένων καὶ προκαταληπτικὰ τῶν μελλόντων εἰς τοῦτο

ἐμπίπτειν, τοῖς φιλοκάλοις διαγράφομεν αὐτὸ τοῦτο
 τὸ προοίμιον, Πανάριον, εἴτ' οὖν κιβώτιον ἱατρικὸν
 καὶ θηριοδηκτικὸν, ἐρμηνεύοντες, ὅπερ ἐστὶ διὰ βιβλίων
 τριῶν αἱρέσεις ὀγδοήκοντα, αἵτινές εἰσι θηρίων, εἴτ'
 5 οὖν ἐρπετῶν, αἰνίγματα. μία δὲ μετὰ τὰς ὀγδοήκοντα
 ἢ τῆς ἀληθείας βάσις ἅμα καὶ διδασκαλία καὶ σωτή-
 ριος πραγματεία, καὶ Χριστοῦ νύμφη ἁγία ἐκκλησία,
 οὓσα μὲν ἀπ' αἰῶνος, διὰ δὲ τῆς ἐνσάρκου Χριστοῦ
 παρουσίας κατὰ τὴν διαδοχὴν τοῦ χρόνου μέσον τῶν B
 10 προειρημένων αἱρέσεων ἀποκαλυφθεῖσα καὶ ὑφ' ἡμῶν
 ἐν ὑπομνήσει διὰ τοῦ κηρύγματος Χριστοῦ ταχθεῖσα,
 καὶ πάλιν μετὰ πάσας τὰς τῶν αἱρέσεων τούτων μο-
 χθηρίας, εἰς ἀναψυχὴν τῶν τὸν κάματον τῶν αἱρέσεων
 διὰ τῆς ἀναγνώσεως διελθόντων, ὑφ' ἡμῶν μετ' ἐπιτο-
 15 μῆς τοῦ λόγου κατὰ τὴν τῶν ἀποστόλων διδασκαλίαν
 σαφῶς ἀπαγγελθεῖσα.

2. Παρακλήθητε δὲ πάντες οἱ φιλοκάλως ἐντυγ-
 χάνοντες τῷ τε προοίμιῳ καὶ ταῖς μετέπειτα αἱρέσεσι,
 καὶ τῇ περὶ ἀληθείας ἀπολογίᾳ τε καὶ διδασκαλίᾳ τῆς C
 20 ἀληθείας, καὶ πίστει τῆς ἁγίας καθολικῆς ἐκκλησίας,
 συγγνωῖναι ἡμῖν ἀνθρώποις οὓσι καὶ μετὰ πόνου καὶ
 ζήλου θεϊκοῦ φιλοτιμουμένοις ὑπὲρ θεοσεβείας ἀπολο-
 γεῖσθαι, εἴ τι ὑπέρογκον εἰς αὐτὸ τὸ πανάγιον καὶ
 πανσεβάσμιον ὄνομα θελήσομεν κατὰ τὴν ἰδίαν δύνα-
 25 μιν ὑπεραπολογεῖσθαι, τοῦ θεοῦ συγχωροῦντος τὰ ὑπὲρ
 δύναμιν ἡμῖν ἐκζητοῦσιν, ἐπειδὴ δι' ἀλήθειαν ἡμῖν ὁ
 λόγος καὶ δι' εὐσέβειαν ἢ πραγματεία. καὶ ἔτι παρα- D
 κλήθητε ἵν' εἴ που εὔροιτε, καίτοι γε μὴ ἐν ἔθει ὄν-
 τας, ἐπικόπτειν τινὰς ἢ ἐπισκωμματίζειν, διὰ τε τὸν πρὸς
 30 τὰς αἱρέσεις ζῆλον καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν ἐντυγχανόν-
 των, ἢ εἴ που παροξυνόμενοι λέξομεν, ἢ ἀπατεῶνάς
 τινὰς καλοῦντες ἢ ἀγύρτας ἢ ἀθλίους. αὕτη γὰρ ἢ

ἀνάγκη ἢ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ ἀγῶνος παρασκευάζει ἡμῖν τὸν τοιοῦτον ἰδρωῖτα, δι' ἀποτροπὴν τῶν ἐντυγχανόντων καὶ ὅπως δείξωμεν παντελῶς ἀπηγορευμέ-
 VI νας τοῦ ἡμετέρου φρονήματος τὰς ἐκείνων ἐργασίας καὶ μυστήρια καὶ διδασκαλίας, ἵν' ἀπὸ τῶν λόγων καὶ 5 τῆς ὀξύτητος τῆς ἀντιλογίας καὶ τὸ ἡμέτερον ἔλευθέριον ἀποδείξωμεν καὶ τινὰς ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκκλίνωμεν καὶ διὰ τῶν δοκούντων βαρύτερων λόγων.

3. Καὶ ἔστι τὰ ἐν τῇ πάσῃ πραγματεία διὰ τῶν προειρημένων τριῶν βιβλίων, πρώτου καὶ δευτέρου 10 καὶ τρίτου, ἅτινα τρία βιβλία εἰς ἑπτὰ τόμους διέλλομεν. • ἐν δὲ ἐκάστῳ τῷ ἀριθμῷ τις αἵρέσεων καὶ σχισμάτων ἔγκειται. ὁμοῦ δὲ αἱ πᾶσαι εἰσὶν ὀγδοή-
 B ζοντα, ὧν αἱ ὀνομασίαι καὶ αἱ προφάσεις αὗται. πρώτη Βαρβαρισμός, δευτέρα Σκυθισμός, τρίτη Ἑλληνισμός, 15 τετάρτη Ἰουδαϊσμός, πέμπτη Σαμαρειτισμός. ἐκ τούτων αἱ καθεξῆς. πρὸ Χριστοῦ μὲν μετὰ Βαρβαρισμὸν καὶ τὴν Σκυθικὴν δεισιδαιμονίαν αἱ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ φύσασαι αὗται. ἕκτη Πυθαγόρειοι, εἴτ' οὖν Περιπατη-
 C τικοὶ, διὰ τῶν περὶ Ἀριστοτέλην διαιρεθεῖσα. ἑβδόμη 20 Πλατωνικοὶ. ὀγδὴ Στωϊκοὶ. ἐνάτη Ἐπικούρειοι. εἴτα Σαμαρειτικὴ αἵρεσις, ἣ οὐσα ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. καὶ ταύτης τέσσαρα ἔθνη. δεκάτη Γοροθηνοὶ. ἐνδεκάτη Σεβου-
 C αῖοι. δωδεκάτη Ἑσσηνοὶ. τρισκαιδεκάτη Δοσίθεοι. εἴτα ὁ αὐτὸς προειρημένος Ἰουδαϊσμός, ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ 25 τὸν χαρακτῆρα εἰληφώς καὶ διὰ τοῦ δοθέντος νόμου τῷ Μωυσεῖ πλατυθεὶς, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβ, τοῦ καὶ Ἰσραήλ, διὰ Δαβὶδ, τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος ἐκ τῆς τούτου φυλῆς, τὸ ἐπώνυμον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ κληρωθεὶς. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ 30 ἑπτὰ αἵρέσεις αὗται. τεσσαρεσκαιδεκάτη Γραμματέων. πεντεκαιδεκάτη Φαρισαίων. ἑκκαιδεκάτη Σαδδουκαίων.

διανοί. ἑξηκοστὴ Μασσαλιανοί, οἱ ἀπὸ Ἑλλήνων, καὶ
 Εὐφημίται καὶ Σατανιανοί.

5. Ἐπανιών δὲ αὐθις καὶ διελὼν ταύτας κατὰ βι- B
 βλίον ὑποδείξω ἐν ταύτῃ μου τῇ ἀνακεφαλαιώσει πό-
 5 σαι τούτων τῶν ὀγδοήκοντα αἱρέσεων ἐν τῷ πρώτῳ
 βιβλίῳ καὶ καθεξῆς ἐν τῷ δευτέρῳ ἕως τοῦ τρίτου,
 ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον τῶν ἑπτὰ τόμων, τῶν ἐν τοῖς
 τρισὶ βιβλίοις συντεταγμένων, πόσαι εἰσὶν αἱ ἐν αὐτῷ
 χωρηθεῖσαι αἱρέσεις. καὶ ἔστιν οὕτως. ἐν μὲν τῷ
 10 πρώτῳ βιβλίῳ τόμοι τρεῖς, αἱρέσεις δὲ τεσσαράκοντα ἕξ,
 σὺν ταῖς ὀνομασίαις τούτων, φημί δὲ Βαρβαρισμοῦ καὶ
 Σκνθισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ καὶ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ Σαμα-
 ρειτισμοῦ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τόμοι δύο, αἱρέσεις C
 εἴκοσι τρεῖς. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τόμοι δύο, αἱρέ-
 15 σεις ἑνδεκα. ἐν τῷ οὖν πρώτῳ τόμῳ τοῦ πρώτου βιβλίου
 αἱρέσεις εἴκοσι, αἱ εἰσὶν αἶδε, Βαρβαρισμὸς, Σκνθισμὸς,
 Ἑλληνισμὸς, Ἰουδαϊσμὸς· Ἑλλήνων διαφοραὶ, Πυθαγό-
 ρειοι, εἴτ' οὖν Περιπατητικοὶ, Πλατωνικοὶ, Στωϊκοὶ, Ἐπι-
 κούρειοι. Σαμαρειτικὴ αἵρεσις, ἢ οὓσα ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ.
 20 Σαμαρειτῶν ἔθνη τέσσαρα οὕτως· Γοροθηνοὶ, Σεβουαῖοι,
 Ἐσσηνοὶ, Δοσίθεοι. Ἰουδαίων αἱρέσεις ἑπτὰ οὕτως·
 Γραμματεῖς, Φαρισαῖοι, Σαδδουκαῖοι, Ἡμεροβαπτισταί,
 Ὅσσαῖοι, Νασαραῖοι, Ἡρωδιανοί. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
 τόμῳ τοῦ πρώτου βιβλίου ὡσαύτως αἱρέσεις δεκατρεῖς D
 25 οὕτως· Σιμωνιανοὶ, Μενανδριανοὶ, Σατορνιλιανοὶ, Βα-
 σιλειδιανοὶ, Νικολαῖται, Γνώστικοὶ, οἱ καὶ Στρατιώτι-
 κοὶ καὶ Φιβιονῖται, οἱ αὐτοὶ δὲ παρὰ τισὶ Σεκουνδια-
 νοὶ, παρὰ δὲ ἄλλοις Σωκραῖται, παρὰ δὲ ἑτέροις Ζακ-
 χαῖοι, οἱ καλούμενοι καὶ Κοδδιανοὶ καὶ Βορβορίται
 30 καὶ Βαρβηλίται· Καρποκραῖται, Κηρινθιανοὶ, οἱ καὶ
 Μηρινθιανοὶ, Ναζωραῖοι, Ἐβιωναῖοι, Οὐαλεντινιανοὶ,
 Σεκουνδιανοὶ, οἷς συνάπτονται Ἐπιφάνης καὶ Ἰσίδωρος,

Πτολεμαῖοι. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τόμῳ τοῦ αὐτοῦ πρώτου
 1X βιβλίου αἰρέσεις δεκατρεῖς οὕτως· Μαρκώσιοι, Κολορ-
 βάσιοι, Ἡρακλεωνῖται, Ὀφῖται, Καϊανοὶ, Σηθιανοὶ, Ἀρ-
 χοντικοὶ, Κερδωνιανοὶ, Μαρκίωνες, Λουκιανισταὶ, Ἀπελ-
 ληϊανοὶ, Σευηριανοὶ, Τατιανοί. 5

Αὕτη ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν
 τριῶν τόμων. τοῦ δὲ δευτέρου βιβλίου τόμοι δύο. ἐν
 πρώτῳ μὲν τόμῳ τοῦ δευτέρου βιβλίου, τετάρτῳ δὲ
 ὄντι κατὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς ἀκολουθίαν τοῦ ἀριθμοῦ, αἰ-
 ρέσεις δεκαοκτὼ οὕτως· Ἐγκρατῖται, κατὰ Φρύγας, τῶν 10
 καὶ Μοντανιστῶν καὶ Τασκοδρουγιτῶν· οἱ δὲ Τασκο-
 δρουγιτῆται διηρέθησαν ἀπὸ τῶν προειρημένων· Πεπου-
 1B ζιανοὶ, καὶ Κυῖντιλλιανοὶ, οἷς συνάπτονται Ἀρτοτυρῖ-
 ται, Τεσσαρεσκαίδεκατῖται, οἱ τὸ πάσχα μίαν ἡμέραν
 τοῦ ἔτους ποιοῦντες· Ἀλογοὶ, οἱ τὸ εὐαγγέλιον Ἰωάν-
 15 νου καὶ τὴν ἀποκάλυψιν μὴ δεχόμενοι· Ἀδαμῖανοὶ,
 Σαμψαῖοι, οἱ καὶ Ἐλκεσαῖοι, Θεοδοτιανοὶ, Μελχισεδε-
 κῖανοὶ, Βαρδησιανισταὶ, Νοητιανοὶ, Οὐαλήσιοι, Καθα-
 ροὶ, Ἀγγελικοὶ, Ἀποστολικοὶ, οἱ καὶ Ἀποτακτικοὶ, οἷς
 συνάπτονται οἱ καλούμενοι Σακκοφόροι. Σαβελλιανοὶ, 20
 1C Ὁριγενῖανοὶ οἱ αἰσχροποιοὶ, Ὁριγενῖανοὶ οἱ τοῦ Ἀδα-
 μαντίου. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τόμῳ τοῦ αὐτοῦ δευτέρου
 βιβλίου, πέμπτῳ δὲ ὄντι κατὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν προειρη-
 μένον, αἰρέσεις πέντε οὕτως· Παύλου τοῦ Σαμοσατέως,
 Μανιχαῖοι, οἱ καὶ Ἀκουανῖται, Ἰερακῖται, Μελετιανῶν 25
 τῶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ σχίσμα, Ἀρειανοί.

Αὕτη καὶ ἡ τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν τόμων ἀνα-
 κεφαλαίωσις. ὁμοίως καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ εἰσὶ τό-
 μοι δύο. ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ τρίτου βιβλίου,
 ἕκτῳ δὲ ὄντι κατὰ τὸν ἀριθμὸν προείπαμεν, αἰρέσεις 30
 ἑπτὰ οὕτως· Ἀνδιανοὶ, σχίσμα ὄντες, Φωτεινῖανοὶ,
 1D Μαρχελλῖανοὶ, Ἡμῖαρειοὶ, Πνευματομάχοι, οἱ τὸ πνεῦμα
 τοῦ Θεοῦ τὸ ἅγιον βλασφημοῦντες, Ἀεριοὶ, Ἀετιανοὶ,

ἡλικίας καὶ καθεξῆς. μετέπειτα δὲ καὶ ὑστέρω πολὺ τοὺς περὶ Κρόνον καὶ Ῥεαν, Δία τε καὶ Ἀπόλλωνα, καὶ τοὺς καθεξῆς θεοὺς ἀναγορεύσαντες.

Ἑλληνες δὲ κέκληνται ἀπὸ Ἑλληνός τινος ἀνδρός Β
5 τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κατοικήτων, ὡς δὲ ἕτεροί φασιν, ἀπὸ τῆς ἐλαίας τῆς ἐν Ἀθήναις βλαστησάσης. Ἴωνες δὲ τούτων ἀρχηγοὶ γέγονασιν, ὡς ἔχει ἡ ἀκριβεία, ἀπὸ τοῦ Ἴωναν, ἐνὸς ἀνδρός τῶν τὸν πύργον οἰκοδομησάντων, ὅτε αἱ γλῶσσαι διμερίσθησαν τῶν πάντων, δι'
10 ἣν αἰτίαν καὶ μέροπες πάντες κέκληνται, διὰ τὴν μεμερισμένην φωνήν. ὕστερον δὲ ὁ Ἑλληνισμὸς εἰς αἰρέσεις κατέστη κατωτέρω τῷ χρόνῳ, φημὶ δὲ Πυθαγορείων καὶ Στωϊκῶν καὶ Πλατωνικῶν καὶ Ἐπικουρείων καὶ λοιπῶν. Θεοσεβείας δὲ χαρακτήρ ὑπῆρχεν ἅμα καὶ
15 ὁ κατὰ φύσιν νόμος πολιτευόμενος ἀπὸ τούτων τῶν ἔθνῶν ἐναντὸν ἀφορίζων ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου καταβολῆς καὶ δεῦρο, μέσος τυγχάνων Βαρβαρισμοῦ καὶ Σκυθισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, ἕως ὅτου συνήφθη τῇ τοῦ Ἀβραὰμ Θεοσεβεία. καὶ μετέπειτα Ἰουδαϊσμός, ἀπὸ
20 τῶν χρόνων Ἀβραὰμ τὸν χαρακτήρα διὰ περιτομῆς εἰληφώς καὶ ἐν Μωυσεῖ, ἐβδόμῳ ἀπὸ Ἀβραὰμ, διὰ τοῦ δι' αὐτοῦ δοθέντος νόμου ὑπὸ τοῦ θεοῦ πλατυνθεὶς, D ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰούδα, τετάρτου υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, τοῦ ἐπικληθέντος Ἰσραὴλ, διὰ Δαβὶδ τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος ἀπὸ τῆς τοῦ αὐτοῦ Ἰούδα φυλῆς τὸ τέλειον τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὄνομα κεκληρωμένος. σαφῶς γὰρ περὶ τούτων τῶν τεσσάρων αἰρέσεων ὁ ἀπόστολος ἐπιτιμῶν ἔφη “ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὐ Βάρβαρος, οὐ Σκύθης, οὐχ Ἑλλήν, οὐκ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ καινὴ κτίσις”.

30

Ἑλλήνων διαφοραί.

Πυθαγόρειοι, εἴτ' οὖν Περιπατητικοί. τὴν μονάδα καὶ τὴν πρόνοϊαν καὶ τὸ κωλύειν θύεσθαι τοῖς δῆθεν θεοῖς

ΧΙΙ Πυθαγόρας ἐδογματίσειν, ἐμψύχων τε μὴ μεταλαμβάνειν, ἀπὸ οἴνου δὲ ἐγκρατεύεσθαι. διώριζεν δὲ ἅμα τὰ ἀπὸ σελήνης καὶ ἄνω ἀθάνατα λέγων, τὰ δὲ ὑποκάτω θνητὰ, μεταγγισμούς τε ψυχῶν ἀπὸ σωμάτων εἰς σώματα ἄχρι ζώων καὶ κνωδάλων. σιωπὴν δὲ ἅμα ἀσκεῖν ἐπὶ 5 χρόνον πέντε ἐτῶν ἐδίδασκε. τὸ τελευταῖον δὲ ἑαυτὸν θεὸν ὠνόμασε.

Πλατωνικοὶ θεὸν καὶ ἕλην καὶ εἶδος καὶ τὸν κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν ὑπάρχειν, τὴν ψυχὴν δὲ ἀγέννητον καὶ ἀθάνατον καὶ θείαν. εἶναι δὲ αὐτῆς τρία 10 μέρη, λογικὸν, θυμικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν. τὰς δὲ γυναικάς κοινὰς τοῖς πᾶσι δεῖν γίνεσθαι καὶ μηδένα μίαν ἔχειν γαμετὴν ἰδίαν, ἀλλὰ τοὺς θέλοντας ταῖς βουλομέναις συνεῖναι. μεταγγισμὸν δὲ ὡσαύτως ψυχῶν εἰς σωμάτων διαφορὰς ἄχρι κνωδάλων. ὁμοῦ δὲ καὶ θεοὺς ἐκ 15 τοῦ ἐνὸς πολλοὺς ἐδογματίσαν.

Στωϊκοὶ σῶμα τὸ πᾶν δογματίζοντες καὶ τὸν αἰσθητὸν τοῦτον κόσμον θεὸν νομίζοντες. τινὲς δὲ ἐκ τῆς τοῦ πυρὸς οὐσίας τὴν φύσιν ἔχειν αὐτὸν ἀπεφύγαντο. καὶ τὸν μὲν θεὸν νοῦν ὀρίζουσι, καὶ ὡς ψυχὴν παντὸς 20 τοῦ ὄντος κύτους οὐρανοῦ καὶ γῆς. σῶμα δὲ αὐτοῦ τὸ πᾶν, ὡς ἔφην, καὶ ὀφθαλμοὺς τοὺς φωστῆρας. τὴν δὲ σάρκα πάντων ἀπόλλυσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν πάντων μεταγγίξεσθαι ἀπὸ σώματος εἰς σῶμα.

Ἐπικούρειοι ἄτομα καὶ ἑμερῆ σώματα, ὁμοιομερῆ 25 τε καὶ ἄπειρα τὴν ἀρχὴν εἶναι τῶν πάντων ὑπεστήσαντο, καὶ τέλος εἶναι εὐδαιμονίας τὴν ἡδονὴν ἐδογματίσαν, καὶ μήτε θεὸν μήτε πρόνοιαν τὰ πράγματα διοικεῖν.

Σαμαρειτισμὸς, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ Σαμαρεῖται, ὅς 30 ἐστὶν ἀπὸ Ἰουδαϊσμοῦ, πρὸ μὲν τοῦ καταστήναι αἵρέσεις εἰς Ἑλλήνας καὶ πρὸ τοῦ συστήναι αὐτῶν τὰ δόγματα, μετὰ δὲ τοῦ εἶναι Ἑλλήνων τὴν θρησκείαν, καὶ

*Ἡρώδην δὲ Χριστὸν προσεδόκων, καὶ τούτῳ τὸ του
Χριστοῦ ἀπέδιδον γέρας καὶ ὄνομα.*

*Οὗτος ὁ πρῶτος τόμος, περιέχων κατὰ πασιῶν τῶν
εἴκοσι τούτων αἱρέσεων. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ ἡ περὶ τῆς
5 Χριστοῦ ἐνδημίας ὑπόθεσις καὶ ἡ τῆς ἀληθείας ὁμολογία.*

